

**MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ŠTÁTNY INŠTITÚT ODBORNÉHO VZDELÁVANIA

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina
študijných odborov

43 VETERINÁRSKE
VEDY

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa
15. januára pod číslom 2013-762/1851:6-925 s účinnosťou od
1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.

Názov: **Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu pre skupinu študijných odborov 43 Veterinárske vedy**

Vydalo: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky

Riešiteľ: Ing. Renáta Majerníková
Štátny inštitút odborného vzdelávania

Spolupracovali: MVDr. Daniela Halušková
SOŠ veterinárna v Nitre
Mgr. Edita Križanová
SOŠ veterinárna v Nitre
MVDr. Ladislav Mucha
SOŠ veterinárna v Košiciach
MVDr. Jozef Blecha
Súkromná SOŠ veterinárna v Bratislave

3. revidované vydanie

Účinnosť: 1. september 2013

© Štátny inštitút odborného vzdelávania

Obsah

1	ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	5
1.1	Funkcia štátneho vzdelávacieho programu	5
1.2	Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu	6
1.3	Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu	6
2	CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	7
3	ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	8
3.1	Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania	8
3.2	Formy praktického vyučovania	8
3.3	Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní	8
3.4	Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie	9
3.5	Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	11
4	OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI	11
ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE		
5	CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	17
5.1	Popis vzdelávacieho programu	17
5.2	Základné údaje	18
5.3	Zdravotné požiadavky na uchádzača	19
6	PROFIL ABSOLVENTA	20
6.1	Celková charakteristika absolventa	20
6.2	Kľúčové kompetencie	21
6.3	Odborné kompetencie	23
7	RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	27
7.1	Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou:	27
7.2	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4- ročné študijné odbory:	28
7.3	Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	30
7.4	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4- ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:	31
8	VZDELÁVACIE OBLASTI	34
8.1	Teoretické vzdelávanie	34
8.2	Praktická príprava	35
8.3	Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory	35
8.4	Vzdelávacie štandardy pre študijný odbor	36
8.5	Účelové kurzy	43
	kurz odchyty túlavých zvierat	43
	kurz dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie	44
	kurz inseminácie ošípaných	45

kurz prípravy na získanie odbornej spôsobilosti posudzovania a senzorického hodnotenia potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov	46
preparátorský kurz – preparovanie pernatej, srstnatej zveri a trofejí	47
kurz ochrany zvierat pri prepreve	47

POMATURITNÉ KVALIFIKAČNÉ ŠTÚDIUM ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

9 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	52
9.1 Popis vzdelávacieho programu	52
9.2 Základné údaje.....	53
9.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača	54
10 PROFIL ABSOLVENTA	55
10.1 Celková charakteristika absolventa	55
10.2 Kľúčové kompetencie	56
10.3 Odborné kompetencie	58
11 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	62
11.1 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:	62
11.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:	62
12 VZDELÁVACIE OBLASTI	64
12.1 Teoretické vzdelávanie	64
12.2 Praktická príprava	64
12.3 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory	65
12.4 Vzdelávacie štandardy pre študijný odbor	66
12.5 Účelové kurzy.....	72
kurz odchyty túlavých zvierat	72
kurz dezinfekcie, dezinsekcie a deratizácie.....	73
kurz inseminácie ošípaných	74
kurz prípravy na získanie odbornej spôsobilosti posudzovania a senzorického hodnotenia potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov	75
preparátorský kurz – preparovanie pernatej, srstnatej zveri a trofejí	76
kurz ochrany zvierat pri preprave	77
PRÍLOHOVÁ ČASŤ	
Príloha 1 VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTNOH VZDELÁVACOM PROGRAME	81
Príloha 2 ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV ..	88
Príloha 3 ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	91

1 ÚVOD DO ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Odborné vzdelávanie a príprava smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie.

1.1 Funkcia štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje požiadavky štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre danú skupinu študijných alebo učebných odborov.

ŠVP je

- a) štátom vydaný kurikulárny dokument, ktorý vymedzuje povinný obsah výchovy a vzdelávania a záväzné požiadavky na vzdelávanie na danom stupni vzdelania pre skupiny študijných a učebných odborov – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- b) záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- c) otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto **princípoch**:

- a) znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- b) podpora autonómie a zodpovednosti škôl, pluralitného vzdelávacieho prostredia a vytvorenia konkurenčného prostredia medzi školami,
- c) rozvoj individuality každého jednotlivca,
- d) dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- e) akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- f) podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- g) posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- h) záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- a) pripraviť žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- b) usilovať o lepšie uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- c) pripraviť absolventov na ďalšie vzdelávanie.

ŠVP pre odborné vzdelávanie vydáva Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky po prerokovaní so zamestnávateľmi, zriaďovateľmi škôl a ich profesijnými a záujmovými združeniami s celoslovenskou pôsobnosťou a s ministerstvami v rozsahu ich odvetvovej pôsobnosti.

1.2 Štruktúra štátneho vzdelávacieho programu

ŠVP v súlade so školským zákonom **stanovuje**:

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) ciele výchovy a vzdelávania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- c) profil absolventa vo vzťahu k požiadavkám zamestnávateľov – kvalifikačné požiadavky, t. j. vzdelávacie výstupy,
- d) vzdelávacie oblasti,
- e) vzdelávacie štandardy,
- f) charakteristiku odboru vzdelávania, jeho dĺžku, formu výchovy a vzdelávania, vyučovací jazyk, stupeň vzdelania pre danú skupinu študijných alebo učebných odborov, ktorý sa dosiahne absolvovaním vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
- g) podmienky prijímania uchádzača na štúdium,
- h) formy praktického vyučovania,
- i) rámcové učebné plány,
- j) pedagogicko-organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania,
- k) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
- l) povinné personálne zabezpečenie,
- m) povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie výučby,
- n) podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- o) osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- p) zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.

1.3 Záznamy o platnosti a revidovaní štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program úplného stredného odborného vzdelania

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách ap.

Štátny vzdelávací program pre pomaturitné kvalifikačné štúdium

Platnosť ŠVP Dátum	Revidovanie ŠVP Dátum	Záznam o inovácii, zmenách úpravách a pod.

2 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť žiakovi v súlade so školským zákonom:

- a) získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,
- b) ovládať aspoň dva cudzie jazyky a vedieť ich používať s výnimkou pre nižšie stredné odborné vzdelanie a stredné odborné vzdelanie,
- c) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- d) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- e) posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- f) získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- g) pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- h) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- i) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- j) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

3 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie v súlade s týmto ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú základné požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, normatívov materiálno-technického a priestorového vybavenia škôl, vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore vzdelávania. Iba ucelený, vzájomne sa podmieňajúci komplex požiadaviek umožní vytvoriť optimálne vzdelávacie prostredie.

3.1 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa v skupine odborov 43 veterinárske vedy organizuje len dennou formou štúdia.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách sú exkurzie a kurzy, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu; súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov v stredných odborných školách môže byť aj školský výlet.

Vzhľadom na požadované vedomosti a zručnosti absolventov efektívne využívať možnosti výpočtovej techniky, môže škola realizovať pre žiakov v študijných odboroch poskytujúcich úplné stredné odborné vzdelanie alebo vyššie odborné vzdelanie, vzdelávacie aktivity zamerané na získanie niektorého medzinárodne uznávaného certifikátu potvrdzujúceho úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností v oblasti počítačovej gramotnosti. Vzdelávacie aktivity je možné organizovať vo výchovno-vzdelávacích zariadeniach alebo v inom vzdelávacom zariadení, ktoré určí škola.

3.2 Formy praktického vyučovania

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách. Formami praktického vyučovania v skupine odborov 43 veterinárske vedy sú pre:

- úplné stredné odborné vzdelanie - odborná prax a praktické cvičenia,
- úplné stredné odborné vzdelanie – pomaturitné kvalifikačné štúdium – odborná prax a praktické cvičenia.

3.3 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania vzdelávania na stredných odborných školách, vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním školského vzdelávacieho programu, ktorý vychádza z tohto štátneho vzdelávacieho programu, môže žiak získať:

- 1) úplné stredné odborné vzdelanie, ak úspešne ukončil posledný ročník najmenej štvorročného a najviac päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole. Odborné vzdelávanie a príprava sa ukončuje *maturitnou skúškou*. Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí, zručností a kompetencií žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek, ktoré sú zároveň vzdelávacími štandardmi tohto štátneho vzdelávacieho

programu. Maturitná skúška sa skladá z internej a externej časti. Externá časť maturitnej skúšky sa koná cez písomný test. Interná časť maturitnej skúšky sa koná formou písomnou, ústnou, praktickou, predvedením komplexnej úlohy, obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu, popr. úspešnej súťažnej práce, realizácie a obhajoby experimentu alebo kombináciou rôznych foriem. Odborná zložka maturitnej skúšky sa člení na teoretickú a praktickú časť. Maturitná skúška sa koná v riadnom alebo mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Maturitnú skúšku žiak koná pred predmetovou maturitnou komisiou.

Úplné stredné odborné vzdelanie získavajú žiaci úspešným ukončením posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole v nadväzujúcej forme *pomaturitného štúdia*. Zdokonaľovacie alebo inovačné pomaturitné štúdium, v ktorom si žiaci zdokonaľujú alebo inovujú vedomosti, zručnosti a kompetencie v už absolvovanom študijnom odbore, sa ukončuje záverečnou pomaturitnou skúškou. Záverečná pomaturitná skúška je odborná skúška, v ktorej sa overuje úroveň zdokonalenia alebo inovácie odborných vedomostí a zručností žiaka získaných pomaturitným zdokonaľovacím alebo inovačným štúdiom. Záverečná pomaturitná skúška sa skladá z teoretickej časti odbornej zložky a praktickej časti odbornej zložky. Záverečná pomaturitná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou v riadnom alebo v mimoriadnom skúšobnom období v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, termín určuje riaditeľ školy.

Kvalifikačné pomaturitné štúdium, v ktorom žiaci získavajú odbornú kvalifikáciu v inom odbore vzdelávania, než v ktorom vykonali maturitnú skúšku, sa ukončuje odbornou zložkou maturitnej skúšky, ktorá nebola súčasťou predtým vykonanej maturitnej skúšky.

Klasifikácia žiaka na maturitnej skúške alebo záverečnej pomaturitnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu alebo percentom úspešnosti. Žiak úspešne zložil maturitnú skúšku, ak úspešne zložil maturitnú skúšku zo všetkých predmetov maturitnej skúšky. Celkové hodnotenie maturitnej skúšky alebo záverečnej pomaturitnej skúšky vychádza z klasifikácie jej písomnej, praktickej a ústnej časti. Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o maturitnej skúške, v zdokonaľovacom alebo inovačnom štúdiu vysvedčenie o záverečnej pomaturitnej skúške.

3.4 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu a je úlohou školy, aby tieto podmienky nielen akceptovala, ale ich podrobnejšie konkretizovala vo vlastnom Školskom vzdelávacom programe (ďalej len „ŠkVP“) podľa potrieb a požiadaviek konkrétneho učebného/študijného odboru, aktuálnych cieľov a reálnych možností.

Všeobecné požiadavky a podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento vzdelávací program, sú nasledovné:

Základné priestorové podmienky

a) Zabezpečenie prevádzky školy

1. Školský manažment:
kancelária riaditeľa školy, kancelárie pre zástupcov riaditeľa školy,
kancelária pre ekonomický úsek,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
sociálne zariadenie,
zasadačka
2. Pedagogickí zamestnanci školy:
zborovňa pre rokovania pedagogickej rady, jazykové, prírodovedné kabinety
a kabinety pre odborné predmety a praktické vyučovanie
Nepedagogickí zamestnanci školy:
kancelárie pre sekretariát, ekonómov a správcu, priestory pre obslužný personál
(údržba, upratovanie, vodič, laborant, ošetrovateľ zvierat)
príručný sklad s odkladacím priestorom, archív
3. Hygienické priestory, sociálne zariadenia, šatne
4. Sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky
6. Priestory pre centrálnu ovládanie didaktickej techniky
7. Knižnica

b) Makrointeriéry

1. Školská budova
2. Školský dvor
3. Ustajňovacie a chovné zariadenia
4. Školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň

c) Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy – učebne pre teoretické vyučovanie
2. Odborné triedy – učebne pre vyučovanie odborných predmetov
  - veterinárna ambulancia,
  - odborná učebňa pre predmety reprodukcie a chovu zvierat,
  - špeciálna odborná učebňa – pitevňa,
  - špeciálna odborná učebňa, veterinárne laboratórium – minimálne vybavenie
  - príručná miestnosť na písanie protokolov, sklad
  - špeciálna odborná učebňa pre klinické vyšetrenia zvierat
  - odborná učebňa pre prax a chov vybraných zvierat,
3. Telocvičňa

d) Vyučovacie exteriéry

1. Školské ihrisko
2. Exteriéry pre študijné odbory veterinárskych vied
  - Príručný sklad – sklad krmív a pomôcok, ochranného pracovného oblečenia a materiálu na prípravu a údržbu chovných zariadení.
  - Chovné zariadenia pre krátkodobé a dlhodobé umiestnenie zvierat

e) Zmluvné pracoviská

Hygienické podmienky praktického vyučovania sú jednoznačne písomne dohodnuté v zmluve s každým externým a terénnym pracoviskom. Pri vstupe na špecifické pracovisko vyžadujúce zvláštny ochranný odev a obuv, poskytuje tieto ochranné pracovné pomôcky škola alebo podľa vlastných zásad a opatrení (pri

ochrane bezpečnosti zdravia pri práci, pri ochrane chovov zvierat, pri šírení infekčných ochorení) priamo konkrétne pracovisko.

Ak používajú žiaci vlastný ochranný odev a obuv pri vykonávaní praktického vyučovania škola zabezpečí preukazným spôsobom inštruktáž na hygienické ošetrovanie odevov a obuvi podľa pokynov odborných učiteľov alebo inštruktorov na pracovisku.

3.5 Podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrana pred požiarom je neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné utvoriť podľa všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky na zabezpečenie bezpečnosti a hygieny práce. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktické vyučovanie je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a jasne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

4 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

4 – ročné študijné odbory

43 VETERINÁRSKE VEDY

- veterinárne zdravotníctvo a hygiena**

Absolventi študijných odborov 43 Veterinárske vedy pracujú ako vysokokvalifikovaní technicko-hospodárski pracovníci pri poskytovaní veterinárnych služieb v poľnohospodárstve a na úseku veterinárneho zdravotníctva a hygieny. Vykonávajú hlavne asistované činnosti v ambulanciách veterinárneho lekára (základné ošetrovanie zvierat, ich fixácia, príprava na zákroky, pri aplikácii liečby a podávaní liečiv, vykonávajú odber biologického materiálu, jeho vyšetrenie, manipulujú s diagnostickou technikou ai.). Pracujú pri chove hospodárskych, cudzokrajných zvierat a v chove ďalších druhov zvierat určených na pracovné, športové, zdravotné a rekreačné účely. Využívajú poznatky o krmivách v záujme optimálnej produkčnej schopnosti zvierat. Organizujú likvidáciu tiel uhynutých zvierat, biologického odpadu.

Pracujú aj v laboratóriách na úseku hygienickej a laboratórnej služby, poskytujú veterinárny hygienický dozor pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Uplatňujú sa aj na úrovni stredného manažmentu v poľnohospodárstve v živočíšnej výrobe, v

potravínárskom priemysle, v obchode. Aplikujú veterinárne predpisy, vedú veterinárnu dokumentáciu. Pri výkone podnikateľskej činnosti a poskytovaní veterinárnych služieb aplikujú relevantné právne normy.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dospelých.

Telesné postihnutie	<i>Pre výkon povolání nadväzujúcich na študijné odbory 43 Veterinárne vedy sa vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov, nenaarušená pohyblivosť. Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekážajú závažné nervové choroby, poruchy pohybového ústrojenstva a záchvatové ochorenia. Posudzujú sa sklony k chorobám z prechladnutia, reumatizmu, alergiám kože a dýchacích ciest.</i> <i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Mentálne postihnutie	<i>Študijné odbory 43 nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím</i>
Zrakové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Sluchové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Špecifické poruchy učenia	<i>Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie. Vzhľadom na vysoké nároky študijných odborov 43 na študijné predpoklady žiakov, treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.</i> <i>Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</i>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<i>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SS, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných povolání. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov.</i> <i>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</i>
Mimoriadne nadaní žiaci	<i>Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú technicky nadaní žiaci so záujmom o prácu vo veterinárnom zdravotníctve a hygiene. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie v relevantnej oblasti).</i>

Pomaturitné kvalifikačné štúdium

43 VETERINÁRSKE VEDY

Absolventi študijných odborov 43 Veterinárske vedy pracujú ako vysokokvalifikovaní technicko-hospodárski pracovníci pri poskytovaní veterinárnych služieb v poľnohospodárstve a na úseku veterinárneho zdravotníctva a hygieny. Vykonávajú hlavne asistované činnosti v ambulanciách veterinárneho lekára (základné ošetrovanie zvierat, ich fixácia, príprava na zákroky, pri aplikácii liečby a podávaní liečiv, vykonávajú odber biologického materiálu, jeho vyšetrenie, manipulujú s diagnostickou technikou atď.). Pracujú pri chove hospodárskych, cudzokrajných zvierat a v chove ďalších druhov zvierat určených na pracovné, športové, zdravotné a rekreačné účely. Využívajú poznatky o krmivách v záujme optimálnej produkčnej schopnosti zvierat. Organizujú likvidáciu tiel uhynutých zvierat, biologického odpadu.

Pracujú aj v laboratóriách na úseku hygienickej a laboratórnej služby, poskytujú veterinárny hygienický dozor pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Uplatňujú sa aj na úrovni stredného manažmentu v poľnohospodárstve v živočíšnej výrobe, v potravinárskom priemysle, v obchode. Aplikujú veterinárne predpisy, vedú veterinárnu dokumentáciu. Pri výkone podnikateľskej činnosti a poskytovaní veterinárnych služieb aplikujú relevantné právne normy.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dospelých.

Telesné postihnutie	<i>Pre výkon povolania nadväzujúcich na študijné odbory 43 Veterinárske vedy sa vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov, nenaarušená pohyblivosť. Prijatie uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekrážajú závažné nervové choroby, poruchy pohybového ústrojenstva a záchvatové ochorenia. Posudzujú sa sklony k chorobám z prechladnutia, reumatizmu, alergiám kože a dýchacích ciest.</i> <i>Niektoré práce môžu vykonávať aj osoby s menej závažným telesným postihnutím.</i>
Mentálne postihnutie	<i>Študijné odbory 43 nie sú vhodné pre uchádzačov s mentálnym postihnutím</i>
Zrakové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Sluchové postihnutie	<i>Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.</i>
Špecifické poruchy učenia	<i>Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie. Vzhľadom na vysoké nároky študijných odborov 43 na študijné predpoklady žiakov, treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.</i> Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vý-

	<i>vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.</i>
Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)	<i>Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných povolání. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov.</i> <i>V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.</i>
Mimoriadne nadaní žiaci	<i>Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú technicky nadaní žiaci so záujmom o prácu vo veterinárnom zdravotníctve a hygiene. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie (možnosť absolvovania odboru v skrátenom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie v relevantnej oblasti).</i>

**Skupina
študijných odborov**

43 VETERINÁRSKE VEDY

**STUPEŇ VZDELANIA:
ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ
VZDELANIE**

5 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

5.1 Popis vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre skupiny odborov 43 Veterinárske vedy má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je iba podkladom, spolu so všeobecne záväznými právnymi predpismi pre tvorbu školských vzdelávacích programov. Cieľom študijných odborov v skupine odborov 43 Veterinárske vedy je výchova kvalifikovaných odborníkov pre odvetvie veterinárnych činností a služieb v poľnohospodárstve a na úseku veterinárneho zdravotníctva a hygieny.

Obsah vzdelávacieho programu je rozpracovaný pre každý odbor do odborných kompetencií. Teoretickú zložku tvoria odborné vedomosti a praktickú časť odborné zručnosti. Rámcový obsah študijných odborov veterinárskych vied je zostavený do obsahových štandardov. Obsahová náplň štúdia veterinárskych vied je zameraná na technické, technologické, ekonomické činnosti, poradenstvo a právne normy na úsekoch chovov hospodárskych zvierat, cudzokrajných zvierat, drobného chovu, prípadne zamerania na chov jednotlivých druhov zvierat podľa požiadaviek trhu práce. Súčasne sa osobitne zameriava na oblasť hygienickej a laboratórnej služby a jej nevyhnutnej súčasti, úseku veterinárneho hygienického dozoru pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Vyššie uvedené činnosti sú náplňou práce absolventov konkrétnych študijných odborov, ustanovených v platnej sústave odborov.

V teoretickej príprave v triedach, laboratóriách, špecializovaných odborných učebniach žiaci získajú základné poznatky, vždy však v súvisi s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov. V učebnej a odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov, alebo odborníkov z praxe. Učebnú a odbornú prax musia žiaci absolvovať v odborných učebniach, laboratóriách, klinických učebniach školy a zmluvných pracoviskách, v prípade zabezpečovania nácviku zooveterinárnych činností v rámci odbornej praxe priamo v objektoch živočíšnej výroby, vo farmách, potravinárskych podnikoch, veterinárno-zdravotníckych zariadeniach, chovných staniciach a zoológických záhradách a pod.) zameraných na technológie chovov zvierat a hygienu potravín podľa konkrétnych študijných odborov. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách a návšteva odborných výstav a veľtrhov.

Absolventi štúdia sa uplatnia pri výkone povolania: asistenta veterinárneho lekára v ambulanciách, veterinárnych ošetrovniach, veterinárnych poliklinikách, klinikách a veterinárnych nemocniciach, ďalej pri výkone veterinárneho technika v chovoch hospodárskych, cudzokrajných zvierat, zoológických záhradách, v chovoch ďalších druhov zvierat, určených na pracovné, športové, zdravotné a rekreačné účely, laboranta na úseku hygienickej a laboratórnej služby a jej nevyhnutnej súčasti - veterinárneho hygienického dozoru pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Stredného manažéra v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárskeho priemyslu v oblasti živočíšnej výroby, v obchode a v službách príbuzných odboru, ďalej v oblasti ochrany životného prostredia, biodiverzity zvierat podľa CITES, veterinárnej asanácie a ochrany ľudskej populácie pred zoonózami.

Odborná príprava žiakov v skupine odborov 43 Veterinárske vedy a uplatnenie absolventov uvedených odborov sú často spojené s fyzicky náročnou prácou v poľnohospodárskych objektoch, pri manipulácii so zvieratami a predovšetkým v kontakte s infekčným prostredím. Preto prevažná väčšina odborov v skupine 43 Veterinárske vedy je vhodná len pre zdravú, fyzicky a duševne zdatnú mladú populáciu.

Štátny vzdelávací program zároveň umožňuje žiakom získať vyššiu odbornú kvalifikáciu, ktorej cieľom je pripraviť špecializovaných odborníkov, manažérov pre sféru výroby, podnikania a služieb. Absolvent má zvládnuť náročné úlohy, ktoré vedú k zvyšovaniu úrovne kvality činnosti poskytovaných služieb veterinárneho zdravotníka na úrovni asistenta veterinárneho lekára a vo veterinárnej praxi na úrovni veterinárnych disciplín, prevencie zdravia zvierat, laboratórnych vyšetrovacích metód, ochrany životného prostredia, biodiverzity, zvierat podľa CITES, veterinárnej asanácie, veterinárnej legislatívy a ochrany ľudskej populácie pred zoonózami.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

Zabezpečenie podmienok vyučovacieho procesu

Študijné odbory Veterinárskych vied sú v rámci kategorizácie odvetvových ekonomických činností zaradené pod zdravotníctvo. Ich náplňou na úrovni stredoškolského odborného vzdelávania sú nie len veterinárne služby v poľnohospodárskej výrobe, ale aj na úseku veterinárneho zdravotníctva, hygieny a prevencie, ktoré vo významnej miere zasahujú a ovplyvňujú humánne zdravotníctvo. Vzhľadom na uvedené skutočnosti si vyžadujú adekvátne materiálno-technické vybavenie a personálne zabezpečenie stredných škôl, ktoré túto výučbu zabezpečujú. Z hľadiska zavedenia kvalifikovaného vyučovacieho procesu je nevyhnutné vybaviť tieto stredné odborné školy modernými učebňami s adekvátnymi pomôckami, didaktickými prostriedkami, technikou, prístrojmi a zariadeniami, príslušnými exteriéromi v rámci strediska praktického vyučovania uvádzanými v organizačných podmienkach ŠVP. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je nevyhnutné postaviť finančný normatív štátu na zabezpečenie týchto skupín študijných odborov na úrovni stredných zdravotných škôl.

5.2 Základné údaje

4 – ročný študijný odbor s odbornou praxou

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška

Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Výkon činností v podnikoch poľnohospodárskej výroby a služieb, v podnikoch potravinárskeho priemyslu, vo veterinárnych liečebných zariadeniach, na úseku hygienickej a veterinárnej kontroly, vo veterinárnom výskume, v zoologických záhradách, cirkusoch, v predajniach drobného chovu a ďalších špecifických orientovaných kvalifikovaných veterinárnych službách, veterinárneho hygienického dozoru v rámci členských štátov EÚ.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

5.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť potvrdil všeobecný lekár. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekážajú závažné nervové choroby a poruchy pohybového ústrojenstva, znemožňujúce aj fyzickú prácu.

Posudzujú sa sklony k reumatizmu, alergiám kože a dýchacích ciest, vyžaduje sa tiež absencia dlhodobých ochorení, dobrý čuch, sluch a zrak (mierne korekcie sú prípustné) Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia.

Najčastejšími chorobami a ohrozeniami zdravia v dôsledku výkonu povolania sú reumatizmus, alergie, choroby z prechladnutia, úrazy a ohrozenia zdravia pri práci s technickými prostriedkami a zariadeniami, prístrojmi, nástrojmi a chemickými látkami pri kontrole, vyšetrovaní, ošetrovaní zvierat a starostlivosti o ne.

Konkrétne zdravotné požiadavky budú rozpracované v školskom vzdelávacom programe pre daný učebný odbor.

6 PROFIL ABSOLVENTA

6.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent v skupinách študijných odborov 43 Veterinárske vedy je kvalifikovaný technicko-hospodársky pracovník so širokým odborným profilom, schopný samostatne vykonávať odborné činnosti v širokej škále veterinárnych služieb v poľnohospodárstve a na úseku veterinárneho zdravotníctva a hygieny. Sú to predovšetkým činnosti zamerané na výkon asistovaných činností v ambulanciách veterinárneho lekára, vo veterinárnych ošetrovniach, veterinárnych poliklinikách, klinikách a veterinárnych nemocniciach, technicko-hospodárskych a veterinárnych činností na úseku chovov hospodárskych, cudzokrajných, spoločenských zvierat a v chovoch ďalších druhov zvierat, určených na pracovné, športové, zdravotné a rekreačné účely. V laboratórnych činnostiach na úseku hygienickej a laboratórnej služby a jej nevyhnutnej súčasti - veterinárneho hygienického dozoru pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu, v činnostiach na úrovni stredného manažmentu v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárskeho priemyslu v oblasti živočíšnej výroby a v obchode a v službách príbuzných odborov.

Absolvent skupiny študijných odborov 43 Veterinárske vedy ovláda učivo o prírodných, technických, technologických, ekologických a ekonomicko-spoločenských zákonitostiach a ich aplikácie v praktických činnostiach, na základe čoho sú absolventi kvalifikovaní zabezpečovať nasledovné riadiace činnosti so zreteľom na ekonomiku, ochranu a tvorbu životného prostredia podľa príslušného odboru.

V závislosti od špecializácie, získanej štúdiom zvoleného odboru, odborného zamerania je vo funkcii stredne kvalifikovaného pracovníka, ktorý je schopný aplikovať teoretické poznatky zo základov anatómie a fyziológie jednotlivých druhov a plemien zvierat, významných poľnohospodárskych plodín, z chovateľských a pestovateľských technológií, spôsobov zušľachtovania rastlín a zvierat z dôvodu ich produkčného a ekologického využívania vo výrobnom procese. V nadväznosti dodržiavať technologickú disciplínu, technické a technologické postupy pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Aplikovať poznatky zo základných veterinárnych činností pri zabezpečovaní komplexnej veterinárnej starostlivosti o zvieratá. Vykonávať základné ošetrenia zvierat, ich fixáciu, prípravu na zákroky a asistovať pri komplexnej veterinárnej starostlivosti. Vedieť využiť poznatky o krmivách z hľadiska ich vplyvu na metabolizmus organizmu a produkčnú schopnosť zvierat. Ďalej vedieť využiť vlastnosti materiálov, vody, liekov, liečiv, dezinfekčných, dezinsekčných, deratizačných prostriedkov, jedov a zdraviu škodlivých látok pri vykonávaní veterinárnych činností v laboratórnych technikách, v prípade asanačných postupov, pri aplikácii liečby a podávaní liečiv. Poznatkami z laboratórnych metód a techník vykonať odber biologického materiálu, jeho vyšetrenie, manipuláciu s diagnostickou technikou. Získanými poznatkami o nebezpečných nákazách, infekčných, parazitárnych ochoreniach a zoonózach postupovať podľa prípadovej štúdie nákazových situácií. Aplikovať veterinárne všeobecne záväzné právne predpisy, viesť veterinárnu dokumentáciu. Postupovať v súlade so zásadami hygieny, bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom a právnymi normami pri vykonávaní podnikateľskej činnosti a poskytovaní služieb vo veterinárnych činnostiach. Aplikovať poznatky a princípy HACCP pri zavádzaní správnej výrobnéj praxe, organizovať spôsoby likvidácie tiel uhynutých zvierat, biologického odpadu a materiálov, použitých pri ošetrovaní zvierat. Pri výkone týchto činností postupovať v súlade so zásadami

ochrany ľudskej populácie, životného prostredia a obnovy krajiny, obyvateľstva a so zreteľom na Welfare zvierat.

Absolvent študijných odborov veterinárskych vied má mať pre kvalifikovaný výkon týchto činností potrebné všeobecné vzdelanie, znalosť cudzích jazykov a široký odborný profil. Je dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení pracovných problémov, schopný pracovať v tíme, aktívne komunikovať a podieľať sa na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, ovládať dôležité výkonové zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami etiky a demokracie. Zároveň je schopný uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a iniciatívu. Absolvent je pripravovaný v súlade s medzinárodnými štandardami (jazykové, počítačové). Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolvent skupiny študijných odborov má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetoch. Špeciálne kurzy ŠVP umožňujú prehĺbiť odborný rozvoj v konkrétnom odbore. Príprava je zameraná aj na pomaturitné, vyššie odborné vzdelávanie a vysokoškolské štúdium.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

6.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie¹ ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

a) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia

¹ *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržovania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

c) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkultúrnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii

umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolaní.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť práce v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

6.3 Odborné kompetencie

Veterinárne zdravotníctvo a hygiena

a) Požadované vedomosti:

Absolvent má:

- používať odbornú terminológiu svojho odboru,
- aplikovať všeobecné poznatky, pojmy, pravidlá a princípy pri riešení pracovných úloh svojho odboru,
- aplikovať poznatky zo základov praktickej latinčiny,
- popísať základy anatómie zvierat, jej druhovú odlišnosť z hľadiska výkonu veterinárnych činností,
- určiť základné princípy a štádiá fyziologických procesov v období vývoja a rastu, vysvetliť základné princípy rozmnožovania zvierat a rastlín, ako aj tvorby rastlinných a živočíšnych produktov,

- popísať jednotlivé druhy zvierat, významné plemená, úžitkové typy a kategórie, významné poľnohospodárske plodiny,
- zhodnotiť podstatu, princípy a zákonitosti chovu zvierat, chovateľské technológie a výrobu produktov jednotlivých druhov zvierat, zásady hygieny chovu ako aj hygieny živočíšnych produktov,
- popísať možnosti a spôsoby zušľachtovania zvierat a rastlín, z dôvodu ekologického a optimálneho využívania ich vlastností vo výrobnom procese,
- vysvetliť základy reprodukcie a jej poruchy u jednotlivých druhov zvierat s využitím poznatkov z genetiky a farmakológie, aplikovať tieto poznatky,
- rozlišovať významné skupiny mikroorganizmov vyskytujúcich sa u hospodárskych zvierat s väzbou na ich výskyt v prírode, popísať ich pôsobenie v jednotlivých procesoch a vysvetliť ich vplyv na jednotlivé zvieratá,
- rozoznať najzávažnejšie ochorenia, ich príznaky, popísať vznik a šírenie nákaz,
- vysvetliť vplyv následku chorôb (reflexie) vo výrobe formou straty produkcie, resp. ochorením a úmrtím zvierat,
- aplikovať starostlivosť o zdravie zvierat - preventívne opatrenia proti chorobám, liečbu a zabezpečenie komplexnej veterinárnej starostlivosti o zvieratá,
- popísať delenie krmív podľa pôvodu, obsahu živín, ich výrobu a konzervovanie, ako aj vplyv na metabolizmus organizmu zvierat,
- aplikovať krmivá zvieratám s rešpektovaním ich fyziologických anatomických rozdielov a racionálneho využitia krmiva pre zdravie a produkciu, zhodnotiť následný vplyv výživy zvierat v potravinovom reťazci pri výžive ľudí,
- rozlíšiť vlastnosti potravy, materiálov, vody, liekov a liečiv, dezinfekčných, dezinfekčných a deratizačných prostriedkov, jedov a zdraviu škodlivých látok, princípy a predpisy zaobchádzania s nimi, spôsoby a možnosti ich používania,
- definovať základné laboratórne metódy, laboratórnu techniku a prácu s prístrojmi,
- aplikovať preventívne opatrenia pri nebezpečných nákazách, infekčných, parazitárnych a nenákazlivých chorobách, zoonózach,
- popísať a rozlišovať základné druhy a skupiny liekov a liečiv, metódy ich aplikácie vo veterinárnej starostlivosti,
- popísať a aplikovať veterinárne predpisy, zásady a spôsoby ochrany zamestnancov, návštevníkov, zvierat a výrobkov pred jadrovým žiarením, bezpečnostné a protipožiarne predpisy, všetky ďalšie predpisy súvisiace s hygienou a bezpečnosťou pri práci,
- popísať a použiť základné poznatky z oblasti práva a ich aplikácie v právnych otázkach z oblasti veterinárnych činností,
- orientovať sa v schémach, pracovných návodoch, katalógoch a technickej dokumentácii a ich používanie a výber v pracovných činnostiach,
- aplikovať zásady hygieny práce, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia,
- definovať a určiť možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou, načrtnúť možnosti eliminácie zdrojov znečistenia životného prostredia,
- aplikovať zásady prepravy zvierat s rešpektovaním ich životných nárokov v súlade so všeobecno-záväznými právnymi predpismi,
- popísať a aplikovať princípy HACCP pri zavádzaní správnej výrobnéj praxe,
- definovať druhy chovných zariadení zvierat,
- vysvetliť problematiku samosprávy v chove psov a ochrane životného prostredia,
- vysvetliť spôsoby likvidácie tiel uhynutých zvierat, biologického odpadu a materiálov použitých pri ošetrovaní zvierat,

- používať informačno-komunikačné technológie pri riešení odborných úloh.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- uplatniť osvojené vedomosti zo zákonitostí živých organizmov v praktických úlohách pestovania rastlín a chovu zvierat so zámerom zabezpečiť kvalitné výsledky, výnosy a úžitkovosť s uplatňovaním princípov ochrany životného prostredia, ochrany a tvorby krajiny,
- poskytnúť základnú prvú pomoc pri všetkých náhlych ochoreniach zvierat,
- podávať lieky a biopreparáty podľa pokynov veterinárneho lekára,
- vykonávať odber biologického materiálu, jeho vyšetrenie, vyhodnotenie a spracovanie dokumentácie,
- identifikovať ruju hospodárskych zvierat a jej synchronizáciu, viesť pôrod, ošetriť mláďa a matku po pôrode,
- riadiť, vykonávať, evidovať, kontrolovať a hodnotiť pracovné operácie v chove zvierat, ošetrovať a úprave živočíšnych produktov pri rôznych technológiách a rôznom strojovom zariadení,
- nastavovať, obsluhovať a vykonávať bežnú údržbu strojov a zariadení na prípravu krmív, kŕmenie, dojenie a ošetrovanie zvierat,
- vytvoriť a používať chovné zariadenia pre rôzne druhy zvierat,
- pripraviť a dávkovať krmivá, odoberať vzorky, urobiť rozbor a hodnotenie krmív, dávkovať pastvu,
- vykonávať kontrolu dodržiavania hygieny a bezpečnosti práce pri ošetrovaní zvierat, pri práci s infekčným materiálom a chemikáliami,
- vykonať odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, jeho vyšetrenie, vyhodnotenie a spracovanie dokumentácie,
- ovládať prácu so základnými laboratórnymi prístrojmi, vykonať laboratórne vyšetrenie,
- ovládať úpravu a ošetrovanie paznechtov, kastrovanie zvierat, vykonať odroho- vanie,
- rozlíšiť príznaky zdravia a choroby zvierat, vedieť sa starať o zvieratá počas choroby a rekonvalescencie podľa pokynov veterinárneho lekára,
- ovládať postupy základných chirurgických úkonov potrebných pri veterinárnej starostlivosti o zvieratá,
- vykonávať odchyt zabehnutých zvierat,
- vykonať základné opatrenia pri výskyte nákaz a ekologických havárií,
- vykonávať základnú prevenciu ochrany životného prostredia,
- uplatniť v pracovných postupoch zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdravia pri práci,
- odhadovať, merať a zaznamenávať, posudzovať a hodnotiť údaje,
- viesť predpísané záznamy a evidenciu,
- uplatniť poznatky v práci s informačno-komunikačnými technológiami,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami, dodržiavať technologickú a pracovnú disciplínu,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

7 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

7.1 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ² za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	48	1536
Odborné vzdelávanie	56	1792
Disponibilné hodiny	28	896
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	48	1536
Jazyk a komunikácia - slovenský jazyk a literatúra - prvý cudzí jazyk	24	768
Človek a hodnoty etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť - dejepis - občianska náuka	5	160
Človek a príroda - fyzika - chémia - biológia - geografia	3	96
Matematika a práca s informáciami - matematika - informatika	6	192
Zdravie a pohyb telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792
Teoretické vzdelávanie	30	960
Praktická príprava	26	832
Disponibilné hodiny	28	896
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		

² Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Účelový kurz podľa výberu		
Maturitná skúška		

7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4- ročné študijné odbory:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.

- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- j) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
- m) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- n) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- o) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- p) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- q) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.
- r) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.

Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

7.3 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory s odbornou praxou s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³ za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	60	1920
Odborné vzdelávanie	56	1792
Disponibilné hodiny	16	512
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe za štúdium	Minimálny celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	60	1920
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a slovenská literatúra • jazyk národností a literatúra • prvý cudzí jazyk	36	1152
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova	2	64
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	5	160
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	3	96
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	8	256
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	56	1792
Teoretické vzdelávanie	30	960
Praktická príprava	26	832
Disponibilné hodiny	16	512
SPOLU	132	4224

³ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Účelový kurz podľa výberu		
Maturitná skúška		

7.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4- ročné študijné odbory s vyučovacím jazykom národnostných menšín:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 132 hodín, maximálne 140 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- Výučba slovenského jazyka a slovenskej literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Výučba jazyka národností a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne

- v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3. a 4. ročníku.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
  - j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
  - k) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Predmet etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov. Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
  - l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
  - m) Súčasťou vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.
  - n) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
  - o) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
  - p) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
  - q) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie, sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
  - r) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.
  - s) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.
Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom

ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.

Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz.

Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

8 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti pre odbory v skupine Veterinárske vedy sú rozdelené na teoretické vzdelávanie a praktickú prípravu.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

8.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia v konkrétnom študijnom odbore, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú vedomosti, zručnosti a návyky, predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Odborné vzdelávanie v skupine odborov 43 veterinárske vedy je zostavené rámcovo do výkonových a obsahových štandardov veterinárneho zdravotníctva a hygieny spoločne pre problematiku v chovoch hospodárskych, cudzokrajných zvierat, v chove psov a vo veterinárnej laboratórnej technike a hygienickej kontrole. Stredné odborné školy si ich následne rozpracujú podľa týchto oblastí, resp. odborov do svojich školských vzdelávacích programov. V tejto časti je osobitne vymedzená problematika ekonomického vzdelávania, ktoré obsahuje svet práce, pravidlá riadenia osobných financií, výchovu k podnikaniu a spotrebiteľskú výchovu.

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) spoločné pre všetky učebné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- Ekonomické vzdelávanie zamerané na základné otázky sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu

Špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory vymedzujú učivo pre jednotlivé študijné odbory vzhľadom na ich profiláciu. Obsahové štandardy tvoria podstatu študijného odboru podľa príslušných zameraní, ktoré pripravujú absolventa so širokým všeobecno-vzdelávacím základom a s odbornými teoretickými vedomosťami a s praktickou spôsobilosťou tak, že je schopný vykonávať kvalifikovanú, cieľavedomú, samostatnú technickú a ekonomickú činnosť v súkromnom i štátnom sektore.

8.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Praktické činnosti v študijných odboroch veterinárskych vied musia obsahovať aplikované výkony, stanovené výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi v rozsahu daného odboru, príp. jeho odborného zamerania.

8.3 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávnym vzťahom. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoviť si reálne finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámi s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

8.4 Vzdelávacie štandardy pre študijný odbor

Študijný odbor	
VETERINÁRNE ZDRAVOTNÍCTVO A HYGIENA	
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE	
Výkonové štandardy	
<u>Absolvent má:</u>	
- uplatniť odbornú terminológiu z veterinárneho zdravotníctva, - popísať biológiu, základy anatómie, fyziológie a patológie hospodárskych zvierat, cudzokrajných, spoločenských a malých zvierat podľa odborného zamerania, - popísať a vysvetliť správanie sa jednotlivých druhov zvierat v rôznych situáciách, - vysvetliť základy reprodukcie a riadenej reprodukcie zvierat, - popísať a ovládať základné prejavy infekčných a neinfekčných chorôb zvierat a ich diagnostiku, - popísať choroby prenosné na človeka a zvieratá, ich priebeh, - uviesť základné liečebné postupy a prevenciu pri jednotlivých ochoreniach zvierat, - rozlíšiť základné zootechnické podmienky v chove zvierat, nároky na ich výživu, - vysvetliť všeobecné vlastnosti surovín a potravín živočíšneho pôvodu, - vysvetliť technologické postupy získavania surovín a potravín živočíšneho pôvodu s ohľadom na ich zdravotnú a hygienickú nezávadnosť, - popísať biologické, chemické a fyzikálne nebezpečenstvá pri výrobe, spracovávaní a skladovaní surovín a potravín živočíšneho pôvodu, - vysvetliť HACCP pri zavádzaní správnej výrobnnej praxe, - uplatniť zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia pri chove zvierat, - popísať a určiť bežnú diagnostickú veterinárnu techniku i techniku na špecializovaných pracoviskách, - popísať a zhodnotiť Welfare zvierat, - aplikovať princípy veterinárnej etiky, - popísať materiály zdravotníctva, biologické materiály, chemikálie, farmakologické preparáty, krmivá, laboratórne a asanačné postupy, - popísať veterinárnu dokumentáciu, viesť ju, - popísať a uplatniť poznatky z medzinárodného dohovoru CITES,	

- definovať ekonomické princípy, zákonitosti a zásady podnikania v skupinách odborov veterinárskych vied,
- aplikovať veterinárne predpisy, zásady a spôsoby ochrany zamestnancov, návštevníkov, zvierat a výrobkov pred jadrovým žiarením, všetky ďalšie predpisy súvisiace s hygienou a bezpečnosťou pri práci a ochranou pred požiarom,
- pracovať s informačno-komunikačnými technológiami,
- pracovať s právnymi normami v oblasti podnikania a veterinárnych činností,
- definovať a určiť možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou, načrtnúť možnosti eliminácie zdrojov znečistenia životného prostredia.

Obsahové štandardy

Veterinárne činnosti v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva

Odborná problematika štúdia veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva nadväzuje na poznatky viacerých vedných disciplín. Ich zastúpenie a uplatnenie v štátnom vzdelávacom programe bude mať následne vplyv na ich využitie a rozpracovanie v školských vzdelávacích programoch pri konštituovaní medzipredmetových vzťahov, pri tvorbe učebných osnov a modulov.

Preto sa z hľadiska prehľadnosti a lepšej orientácie ďalej člení na **subsekvencie**:

Anatómia a fyziológia zvierat

Táto subsekvencia musí pri tvorbe obsahu učebných osnov školských vzdelávacích programov zahŕňať komplexne: stavbu, uloženie a fyziologickú funkciu jednotlivých orgánov a sústav zvierat a poznatky o vzájomných súvislostiach fyziologických procesov prebiehajúcich v organizme. Súčasne je možné problematiku prehĺbiť až do úrovne špecifických vedomostí zo základov topografie a určovania plôch, častí a krajín tela, základné zákonitosti jeho stavby, funkcie a fyziológie jednotlivých sústav a orgánov zvierat podľa špecifik štúdia v danom študijnom odbore. Nácvik komplexných poznatkov o anatomickej a fyziologickej súčinnosti celého organizmu u jednotlivých druhov zvierat sa musí prehĺbiť na cvičeniach prostredníctvom anatomickej pitvy a mikroskopického pozorovania a opisu jednotlivých tkanív, orgánov a orgánových sústav, čím sa dospieva k poznaniu, ako aj pochopeniu fyziologických funkcií u jednotlivých druhov zvierat.

Mikrobiológia, parazitológia, epizootológia

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o významných skupinách mikroorganizmov a parazitov, vyskytujúcich sa u zvierat, ich patogénne účinky na jednotlivé zvieratá, ľudí a spôsoby ničenia týchto patogénov. Pozitívne pôsobenie mikroorganizmov v jednotlivých procesoch a ich nenahraditeľnosť v týchto činnostiach. K nácviku týchto poznatkov je nevyhnutné sa oboznámiť s chodom, zariadením a základnou pracovnou činnosťou v mikrobiologickom a parazitologickom laboratóriu so zreteľom na bezpečnosť práce a osvojenie si spôsobu detekcie mikroorganizmov a parazitov prostredníctvom parazitologických, sérologických a epizootologických metód.

Patológia

Táto subsekvencia musí obsahovať problematiku podstaty patogénnych procesov a podmienok, pri ktorých dochádza ku vzniku choroby, problematiku obranných reakcií napadnutého organizmu v boji proti patogénnym činiteľom. Ďalej základnú orientáciu v poznatkoch o zmenách orgánov zvierat, spôsobených chorobnými procesmi a o chorobných procesoch na základe morfológických zmien a v nadväznosti na medzipredmetové vzťahy (veterinárnej starostlivosti, hygieny, prevencie) pochopenie vzniku, príčin, priebehu ochorení a ich dôsledky prejavované na hospodárskych stratách, spôsobených ochorením a úhynom zvierat. K nácviku týchto poznatkov je nevyhnutné osvojenie zručností a základných odborných postupov pri pitve jednotlivých druhov zvierat, odbere a zasielaní vzoriek patologického materiálu na laboratórne vyšetrenie, vypracovanie pitevnej dokumentácie. Uplatňovanie zásad a pravidiel ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci s infekčným materiálom.

Latinský jazyk

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky z latinského jazyka, ktoré pomôžu pochopiť význam odborných termínov v jednotlivých odborných predmetoch a ich používanie v odbornej literatúre a základné znalosti gramatiky, nevyhnutné slovné druhy a ich ohýbanie pre pochopenie základov veterinárskej terminológie, morfológických a klinických disciplín a ich aplikácii pri výučbe odborných predmetov študijných odborov veterinárskych vied.

Veterinárna starostlivosť

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku komplexného riešenia problémov veterinárnej starostlivosti o zvieratá. Obsahuje postupy uplatňované pri výskyte najzávažnejších, bežných a špecifických ochorení, ich priebehu a šírení, metódy prevencie a likvidácie ochorení. Zameriava sa na rozpoznávanie príčin, príznakov chorôb, ich liečbu a prevenciu. Obsahuje systém chorôb a ich zatriedenie podľa závažnosti, frekvencie výskytu, hospodárskeho dosahu (hospodársky a zdravotne významné ochorenia), prevencie, profylaxie, liečby a aplikácie príslušných právnych noriem. Ďalej obsahuje bežné, ako aj špeciálne metódy vyšetrovania (RTG, USG, endoskopia), posúdenia miery závažnosti ochorenia a poskytnutia prvej pomoci, aplikácie liekov a zdravotnej starostlivosti. Zručnosti nadväzujú na teoretický základ plnením úloh laboratórneho vyšetrenia a kontroly odberu, kontroly skladovania a zasielania vzoriek na laboratórne vyšetrenia.

Rozvíja aplikáciu aj na špecifické druhy zvierat chovaných v zajatí, zvierat, ktoré potrebujú dočasnú, alebo trvalú starostlivosť v rehabilitačných centrách a útulkoch podľa špecializácie daného študijného odboru. Súčasťou je oboznamovanie sa s právnymi normami, určujúcimi oprávnenie chovu zvierat podľa medzinárodného dohovoru CITES. Problematika veterinárnej starostlivosti má priame väzby na oblasť biológie, chémie, anatómie a fyziológie, patológie, mikrobiológie, parazitológie, epizootológia, výživy a dietetiky, praxe, hygieny a technológie chovu jednotlivých druhov zvierat.

Farmakológia

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku základov všeobecnej a špeciálnej farmakológie. Obsahuje základné vedomosti o liekoch a liečivách, o manipulácii s nimi, o zásadách a spôsoboch aplikácie, skladovania, uchovávaní, evidencie a likvidácie hlavných skupín liekov v súlade s platnými právnymi normami. Zahŕňa aj poznatky účinkov liekov na organizmus a ustanovenia morálnej a právnej zodpovednosti pri nerešpektovaní pokynov veterinárneho lekára pri práci s farmaceutickými a asanačnými prípravkami. V interakcii s poznatkami z oblasti asanácie vo veterinárskych vedách musí obsahovať problematiku liečby, prevencie a profylaxie infekčných, invázných, metabolických, neinfekčných ochorení a otráv zvierat podľa špecializácie daného odboru. Dodržiavanie stanovených ochranných lehôt liekov v súlade s ochrannou zdravím zvierat a ľudí ako súčasť potravinového reťazca a ochrany životného prostredia.

Asanácia

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku hygieny a ochrany zdravia zvierat a ľudí, používania účinných prostriedkov a spôsobov asanácie, požiadaviek právnych predpisov vo veterinárnej starostlivosti pri potlačovaní a likvidácii nákaz, pri výrobe a spracovávaní potravinárskych produktov, pri spracovaní či odstraňovaní konfiškátov, odpadov a zvlášť nebezpečného materiálu. Zásady a ochranu zdravia človeka pri práci v tejto oblasti. Musia v nej byť obsiahnuté poznatky z oblasti dezinfekcie, dezinsekcie deratizácie, dezodorizácie, zneškodňovania infekčného materiálu, uplatňovania predpisov, zásad a pravidiel bezpečnosti práce a ochrany životného prostredia. K získaniu odborných zručností je nevyhnutný nácvik klinických disciplín. Problematika farmakológie a asanácie je naviazaná na poznatky z oblasti: biológie, chémie, hygieny a technológie chovu zvierat, patológie, mikrobiológie, parazitológie a epizootológie, výživy a dietetiky, veterinárnej starostlivosti a nácviku praktických činností.

Chirurgia

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku zo základov všeobecnej a špeciálnej chirurgie v takom rozsahu, aby veterinárny zdravotník, asistent vedel v nadväznosti na klinické vyšetrenie zvierat vo veterinárnej ambulancii ako aj v terénnej praxi samostatne pripraviť operačné pole, vykonávať asistenciu pri operácii a práce inštrumentára. Samostatne vykonávať základné chirurgické úkony (ošetrenie rán, poskytnutie základnej prvej pomoci) a vykonávať odbornú pomocnú prácu pod dohľadom veterinárneho lekára, správne aplikovať lieky, využívať fyzikálnu terapiu, pripraviť a obslužovať chirurgickú a prístrojovú techniku.

Problematika nadväzuje na poznatky z biológie, chémie, anatómie a fyziológie zvierat, hygieny a technológie chovu hospodárskych zvierat, mikrobiológie, parazitológie a epizootológie, patológie, farmakológie, asanácie, veterinárnej starostlivosti, chorôb zvierat, hygieny a technológia chovu zvierat a praktickej činnosti v odbore.

Hygiena potravín

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku základov hygieny potravín na úrovni výkonu činností

úseku veterinárneho hygienického dozoru. Jej nevyhnutnou súčasťou je definovanie základných vlastností potravín a surovín živočíšneho pôvodu, vrátane zdravotnej a hygienickej nezávadnosti, mikrobiálneho profilu, dôrazu na nutričné vlastnosti potravín. Získanie ucelených poznatkov o hygienických požiadavkách na suroviny a potraviny, o nežiaducich zmenách spôsobených v procese výrobných technológií a o zdravotných problémoch spojených s konzumáciou takýchto potravín, čo môže mať prípadné psychologické, morálne, ekonomické až trestnoprávne dôsledky. Zručnosti a správne návyky pri hodnotení základných požiadaviek na suroviny a potraviny živočíšneho pôvodu, správnom posúdení surovín a potravín na základe kontroly riadenia výrobného procesu a preverovaní hotového výrobku laboratórnym vyšetrením, zostavovaní hygienických režimov výroby, overovaní zdravotnej neškodnosti a kvality výrobkov podľa právnych noriem, vedení evidencie na základe systému analýz rizík a rozhodujúcich kontrolných bodov (HCCP - Hazard Analysis and Critical Control Points).

Problematika nadväzuje na poznatky z oblasti chémie, laboratórnej techniky, anatómie a fyziológie, výživy a dietetiky, veterinárnej starostlivosti a hygieny chovu zvierat.

Laboratórna technika

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku poznania, aplikácie a využívania metód vo veterinárnom výskume, v laboratórnom vyšetrení biologického materiálu a v laboratórnej kontrole krmív, potravín a surovín živočíšneho pôvodu. Význam a činnosť veterinárnych laboratórnych pracovísk a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v týchto zariadeniach. Zručnosti pri plnení úloh laboratórneho vyšetrenia a kontroly spočívajúce v odbere, skladovaní, uchovávaní, preprave a zasielaní vzoriek na laboratórne vyšetrenia, eliminovaní účinkov laboratórnych chemikálií po skončení vyšetrení, príprave materiálu na vyšetrenie, vykonávaní základných operácií fyzikálneho, zmyslového, makroskopického a mikroskopického, chemického a biologického vyšetrenia podľa stanovených metodík.

Mnohostrannosť medzipredmetových vzťahov vyžaduje, aby sa pri tvorbe školských vzdelávacích programov skoordinovala problematika zo všetkých subsekvencií veterinárnych činností poľnohospodárskej výroby a vybraných oblastí potravinárstva. Nakoľko si nácvik laboratórnych prác vyžaduje prácu aj so špičkovou technikou a drahými prístrojmi je nutné ich zabezpečenie zmluvne s inými inštitúciami.

Biologická a chemická podstata veterinárskych vied

Biologická a chemická podstata veterinárskych vied je založená na poznatkoch biologickej, chemickej, biochemickej ako aj biofyzikálnej podstaty, ktoré tvoria základ pre štúdium všetkých subsekvencií veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva, životného prostredia a jeho vplyvu na organizmy a zvieratá, technologických procesov, strojov a zariadení v technologických procesoch poľnohospodárskej výroby. V tejto oblasti sa veterinárske vedy z hľadiska prírodných vied zameriavajú vo svojom obsahu na jednotlivé špecifiká z oblasti zoológie, etológie zvierat a veterinárnej starostlivosti.

Životné prostredie a jeho vplyv na organizmy a zvieratá vo veterinárskych vedách

Životné prostredie a jeho vplyv na organizmy a zvieratá vo veterinárskych vedách je založené na poznatkoch o vzájomných vzťahoch medzi človekom a životným prostredím. Zameriava sa na ochranu biodiverzity, dopad činnosti človeka na životné prostredie, prírodné zdroje energie a surovín, odstraňovanie odpadov, súčasné globálne problémy a príčiny ich vzniku, na ochranu prírody a krajiny, zásady trvalo udržateľného rozvoja a zodpovednosť jedinca za ochranu prírody, životného prostredia a jeho tvorby.

Odborná problematika veterinárskych vied sa orientuje na poznatky o systéme a organizácii ochrany prírody a krajiny v Slovenskej republike, ako aj na úrovni Európskeho spoločenstva, v súlade s medzinárodnými zmluvami nástrojmi tvorby a ochrany životného prostredia.

Všetky poznatky z tejto oblasti sú orientované na vytváranie kladného vzťahu k prírodnému prostrediu, a výchovu k ekologickému mysleniu vo vzťahu k poľnohospodárskej výrobe. Problematika ochrany biodiverzity svojím obsahom nadväzuje na poznatky z oblasti biológie, rozširuje ich najmä o ohrozené a chránené druhy zvierat a rastlín na Slovensku a zahŕňa využívanie a ochranu prírodných zdrojov v poľnohospodárskej výrobe.

V rámci nadväznosti na ďalšie oblasti pri tvorbe školských vzdelávacích programov je vo väzbe s poznatkami z ekológie, poľovníctva a asanácie.

Technologické procesy vo veterinárskych vedách

Odborná problematika štúdia veterinárnych činností v technologických procesoch veterinárskych vied nadväzuje na odbornú problematiku veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva, biologickú a chemickú podstatu veterinárskych vied, na problematiku životného prostredia a jeho vplyv na organizmy a zvieratá, strojov a zariadení v technologických procesoch poľnohospodárskej výroby a náplň praktických činností. Obsahom technologických procesov vo veterinárskych vedách je ucelený systém poznatkov o podstate, princípoch a zákonitostiach z hygieny technológie, chovu zvierat a výroby produktov.

Z hľadiska prehľadnosti a lepšej orientácie pri tvorbe školských vzdelávacích programov v oblasti veterinárskych vied sa ďalej člení na **subsekvencie**.

Zoologický systém zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku chovu zvierat, poznatky z praktického chovu a starostlivosti o zvieratá, zo zoológie, od ktorých sa odvíjajú väzby na spôsob života, chov, výživu, chovné prostredie a zdravotnú starostlivosť všetkých chovaných zvierat v spoločnosti človeka. Náplňou problematiky sú poznatky z taxonómie zvierat podľa zoologickej klasifikačnej úrovne, podľa druhovej a plemennej príslušnosti, poznanie medzidruhových vzťahov, vývojové stupne a príbuzenské vzťahy rozličných živočíšnych skupín. Následne poznatky o vonkajšej stavbe tela, spôsobe života a špecificky významných aspektoch z pohľadu ohrozenia živočíchov a ich ochrany, v rámci medzinárodného dohovoru CITES a platné právne normy vzťahujúce sa na chov všetkých druhov zvierat.

Hygiena chovu a ošetrovania zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o podstate, význame a úlohách chovu zvierat a výroby produktov živočíšnej výroby, hygieny prostredia zvierat, chovu zvierat a živočíšnej výroby, chemické, fyzikálne a biologické vlastnosti ovzdušia, pôdy a vody. Hygienu výživy a kŕmenia zvierat, hygienu ustajnenia zvierat a asanáciu. Spôsoby získavania potravy, čo je podstatné pre výber životného prostredia, spôsobu chovu, výber chovných zariadení, ubikácií, rehabilitačných centier a útulkov voľne žijúcich zvierat. Ošetrovanie zvierat, ochranu životného prostredia v chovoch zvierat. Všeobecné základy živočíšnej výroby pre cudzokrajné zvieratá, hospodárske zvieratá, domáce zvieratá, príčiny a spôsoby domestikácie. Vzťahy medzi tvarom orgánov a ich činnosťou, vonkajšie a vnútorné činitele ovplyvňujúce vlastnosti zvierat, rozdelenie vlastností (morfologické, fyziologické). Vedenie zootechnickej evidencie a plemenárskej dokumentácie. Metódy hodnotenia správania sa zvierat, sledovanie a hodnotenie sociálnej aktivity. Hygienu a technológiu v chovoch jednotlivých druhov zvierat – význam jednotlivých druhov zvierat, hygienické a veterinárne opatrenia v chovoch jednotlivých druhov a kategórií zvierat, pri ich nákupe a presunoch, jednotlivé plemená zvierat podľa druhov a kategórií a špecifikácie študijného odboru. Hygienu chovu, výkrmu a odstavu mláďat, ustajnenia, ošetrovania, kŕmenia, výroby mlieka a mäsa. Zriadenie farmy pre jednotlivé druhy zvierat, plán pripúšťania a pôrodu, hygienické a zootechnické hodnotenie plemenitby a bonitácie zvierat. Vykonávanie účinných opatrení na predchádzanie vzniku ochorení zvierat a sanácie životného prostredia. Dodržiavanie európskych noriem pre zabezpečenie pohody zvierat. Primeranou odbornou úrovňou a znalosťou právnych noriem realizovať chovy s vysokou mierou bezstresovej záťaže zvierat.

Ochrana ohrozených druhov, rozmnožovanie v zajatí a ich opätovný návrat do prírody, ochrana týraných a odchyt zabehnutých zvierat. Problematika nadväzuje na poznatky z biológie, chémie, fyziológie, veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva,

Výživa a kŕmenie zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o najvýznamnejších poľnohospodárskych plodinách využívaných v živočíšnej výrobe, krmovinách a produktoch na výrobu krmív. Technológii pestovania poľnohospodársky dôležitých rastlín s osobitným dôrazom na význam životného prostredia rastlín a vplyvu vegetačných činiteľov. Pracovné operácie pri obrábaní pôdy a ošetrovaní rastlín počas vegetácie, poznanie základných hnojív a pesticídov a ich aplikáciu, produkciu liečivých rastlín pre farmaceutický priemysel a veterinárnu prax. Základné poznatky o živinách obsiahnutých v jednotlivých krmivách, o ich metabolizme v organizme, rozdelení krmív podľa pôvodu, obsahu živín, výroby a konzervovania krmív. Využití krmív pri zostavovaní kŕmnych dávok, kŕmení zvierat, racionálnom využití krmív pre zdravie a produkciu zvierat s výsledným efektom zdravotne neškodnej a vysokonutritívnej komodity pre zabezpečenie výživy ľudí.

Problematika nadväzuje na oblasti biológie, chémie, farmakológie, veterinárnej starostlivosti, hygieny a technológie chovu zvierat, základov mechanizácie a praktických činností v jednotlivých študijných odboroch.

Reprodukcia zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o plodnosti, reprodukcii zvierat so zameraním na možnosti rozmnožovania a dedičnosti exteriérových a morfológických znakov zvierat v rôznych podmienkach za účelom odborného a racionálneho zasahovania do fyziologického procesu, rozmnožovania zvierat s uplatnením najnovších poznatkov genetiky, farmakológie. Poznatky o poslaní zoologických záhrad v treťom tisícročí, rozmnožovaní chovaných zvierat, ohrozených druhov zvierat na základe znalosti etológie a fyziológie rozmnožovania, dĺžky a priebehu gravidity, priebehu pôrodu a starostlivosti o mláďatá po pôrode v chovateľskom, ako aj v prirodzenom biotope. Návody na imitovanie prirodzených podmienok, vhodných pre rozmnožovanie jednotlivých druhov, špeciálne návody k možnostiam riadenej reprodukcie cudzokrajných a ohrozených druhov zvierat pomocou inseminácie, embryotransféru a medzidruhového prenosu embryí, o chorobách plemenných zvierat (niektorých defektoch a chorobách, imunogenetických a polymorfných znakoch niektorých druhov a plemien, so zameraním na preukázanie pôvodu plemien) so zameraním na preukázanie pôvodu plemien. Poznanie metód čistokrvnej plemenitby, šľachtienia, najnovších metód riadenej reprodukcie cestou génových manipulácií, za účelom zvyšovania reprodukčných, produkčných ukazovateľov a zdravia zvierat. Poznanie diagnostiky a prejavov ruje jednotlivých druhov hospodárskych zvierat, diagnostiky porúch párenia, optimálneho času na pripustenie a optimálny výber inseminačnej metódy. Poznanie metód odberu, vyšetrovania spracovania a uchovávaní ejakulátu pre potreby praxe. Sterilizáciu a kastráciu, gynekológiu pôrodu, pôrodných problémov a popôrodnej starostlivosti. Získavanie zručností prostredníctvom priameho kontaktu so živými zvieratami v špecializovaných učebniach, hospodárskych zariadeniach a v ZOO.

Problematika nadväzuje na poznatky z biológie, chémie, fyziológie, veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva,

Stroje a zariadenia pre technologické procesy vo veterinárskych vedách

Problematika strojov a zariadení pre technologické procesy vo veterinárskych vedách

musí zahŕňať poznatky o základných princípoch strojov a zariadení v živočíšnej výrobe a poľnohospodárskej technike, spôsoby vybavovania fariem a poľnohospodárskych prevádzok strojmi a technologickými zariadeniami, zostavovanie technologických liniek a ich efektívne využívanie. V nadväznosti na problematiku hygieny a technológie chovu zvierat najmä poznatky o technológii mechanizačných prostriedkov na prípravu a zakladanie krmív, napájanie zvierat, čistenie a priväzovanie zvierat, odpratávanie výkalov, získavanie a ošetrovanie produktov živočíšnej výroby a spôsoby prepravy zvierat v súlade s právnymi normami.

Informačné technológie a využívanie výpočtovej techniky vo veterinárskych vedách

Problematika využívania Informačných technológií a výpočtovej techniky vo veterinárskych vedách musí zahŕňať problematiku kancelárskych, textových, tabuľkových, grafických, prezentačných aplikácií, a softwarových aplikácií v odbornej praxi tak, aby optimálne dopĺňala v jednotlivých študijných odboroch veterinárskych vied poznatky vyhodnocovania technologických procesov, chovu zvierat, ich výživy, reprodukcie a prevencie chorôb a spracovania produktov v týchto procesoch.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vykonať základné ošetrovanie zvierat,
- asistovať a spolupracovať pri komplexnej veterinárnej starostlivosti,
- popísať fixáciu jednotlivých druhov zvierat,
- vykonať prípravu pacienta na chirurgický zákrok, pripraviť nástroje a asistovať pri chirurgických zákrokoch, vykonať základné chirurgické úkony, v rátane ošetrovania rán,
- rozpoznať infekčné a neinfekčné choroby zvierat a zabezpečiť následné opatrenia,
- vykonať odber biologického materiálu normatívnym spôsobom,
- vykonať laboratórne vyšetrenie biologického materiálu,
- vysvetliť farmakologické zásady liečby a vykonať podávanie základných liečiv podľa pokynov veterinárneho lekára,
- uplatniť problematiku samosprávy v chove psov a ochrane životného prostredia,
- manipulovať so základnou diagnostickou veterinárnou technikou,

- navrhnuť a ovládať základné asanačné postupy,
- viesť veterinárnu dokumentáciu,
- uplatniť zásady hygieny a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v chove zvierat,
- dodržiavať technologickú disciplínu, technické a technologické postupy pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu,
- navrhnuť a vypočítať krmné dávky pre jednotlivé druhy a kategórie zvierat s ohľadom na ich zdravie a kvalitu produkcie,
- navrhnuť chovné zariadenia a realizovať chov vybraných zvierat s rešpektovaním ich životných nárokov,
- uplatniť prípadové štúdie nákazových situácií,
- uplatniť výpočtovú techniku a informačné technológie pri riešení odborných úloh,
- uplatniť ekonomické princípy, zákonitosti a zásady pri podnikaní vo veterinárskych vedách,
- uplatniť veterinárne predpisy, zásady a spôsoby ochrany zamestnancov, návštevníkov, zvierat a výrobkov pred jadrovým žiarením, všetky ďalšie predpisy súvisiace s hygienou a bezpečnosťou pri práci a ochranou pred požiarom,
- pracovať s právnymi normami v oblasti podnikania vo veterinárnej praxi,
- organizovať a vykonávať činnosti, vyplývajúce z eliminácie zdrojov znečistenia životného prostredia,
- zabezpečiť disciplínu a nie byť zodpovedný za výsledky svojej pracovnej činnosti a činnosti členov pracovných kolektívov, dodržiavať technologické postupy.

Obsahové štandardy

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ochrana pred požiarom

Praktická časť prípravy sa realizuje formami praktických cvičení a odbornej praxe, ktoré zabezpečujú upevňovanie odborných zručností, návykov a utváranie odborných postojov a názorov, vo vzťahu k odboru štúdia, k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené hodnoty a výsledky svojej činnosti. Zvláštny dôraz sa kladie na trvalé osvojenie návykov ochrany zdravia, hygieny a bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom a dodržiavanie platných právnych noriem.

Veterinárne a zootechnické činnosti

Obsahujú problematiku zootechnických činností, ktoré spočívajú v starostlivosti o zvieratá, hygienu ich životného prostredia vrátane asanácie. Základné činnosti spočívajú v pri posudzovaní kvality ustajnenia, ovládania a fixácie zvierat, praktických zručností pri obsluhu maštalnej mechanizácie a malotraktora. Zručnosti pri získavaní mlieka a hygieny spracovania mlieka v prvovýrobe. Zručnosti a návyky pri starostlivosti o zvieratá, hygienu potravín a surovín živočíšneho pôvodu a ich laboratórnu kontrolu podľa špecifik študijného odboru. Nadväzne praktické činnosti veterinárneho zdravotníka, asistenta s hygienickými návykmi pri práci v živočíšnej a rastlinnej výrobe a v iných chovoch zvierat podľa špecializácie študijného odboru. Nácvik poskytovania prvej pomoci zvieratám pred príchodom veterinárneho lekára, t.j. aplikáciu liečiv a vakcín, odbery vzoriek a telových sekrétov, používanie obväzovej techniky. Nácvik spôsobov bežného a špecifického klinického vyšetrovania zvierat. Nácvik prípravy na jednoduché operačné zákroky, patologicko-anatomickú pitvu, jednoduché chirurgické a ortopedické úkony.

Laboratórne techniky

Obsahujú problematiku nácviku laboratórnej techniky, vyšetrovanie vzoriek rôznymi laboratórnymi metódami a skúškami, vyšetrovanie mlieka a mäsa, nácvik asanácie objektov a vedenie záznamov o priebehu a absolvovaní praxe.

Prevádzkovo-ekonomické činnosti

V rámci nácviku riadenia podniku, firmy si žiaci osvojujú zručnosti pri realizácii prevádzkovo-ekonomických činností, poradenstva a služieb podľa špecifik v jednotlivých študijných odboroch v rámci technicko-hospodárskych kompetencií absolventa vo veterinárskych disciplínach.

8.5 ÚČELOVÉ KURZY

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy môžu byť účelové kurzy, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakom doplňujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

KURZ ODCHYTU TÚLAVÝCH ZVIERAT

Kurz je zameraný na problematiku odchyty zatúlaných a nechcených zvierat vo verejnom záujme. Aby absolvent kurzu získal špecifické odborné vedomosti o problematike riešenia odchyty túlavých zvierat, zabehnutých zvierat a welfar zvierat musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- uplatniť platnú legislatívu o riešení odchyty zabehnutých a túlavých zvierat,
- získať poznatky o správaní sa zvierat, rozlíšiť správanie zdravého a chorého zvierťa,
- popísať základy anatómie a fyziológie psov, mačiek,
- riešiť a ovládať rôzne spôsoby a metódy odchyty zvierat,
- uplatniť zásady bezpečnosti a ochrany pri odchYTE,
- spolupracovať v riešení problematiky s miestnou samosprávou, políciou, inšpektormi na ochranu zvierat,
- vysvetliť zásady asanácie životného prostredia,
- pracovať samostatne a vytvárať podmienky pri starostlivosti a záchrane zabehnutých a opustených zvierat.

Obsahové štandardy

Zákony, vyhlášky nariadenia

Zákon o veterinárnej starostlivosti, prehľad o platných právnych normách, súvisiacich s problematikou chovu spoločenských zvierat a nebezpečných zvierat, zákon o ochrane zdravia ľudí. Riešenie sťažností, pokút, úlohy miest a obcí, problém neevidovaných psov.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dodržiavanie osobitných bezpečnostných a ochranných opatrení, súvisiacich s odchytom zvierat.

Základy kynológie

Výber odbornej problematiky z anatómie, fyziológie, chovu a etológie psov. Štruktúra a funkcia psích hotelov, útulkov, karantény, podmienky pre držanie psov.

Hygiena chovu a životné prostredie psov a mačiek

Nároky na chov zvierat, asanačné postupy po odchode zo zariadenia a súvisiace predpisy.

Choroby

Najzávažnejšie choroby psov a mačiek, antropozoonózy, besnota a príznaky besnoty. Parazitózy psov a mačiek, vakcinačný program a preventívne očkovanie.

Odchyt zvierat

Spôsoby odchytu a používanie pomôcok, spôsoby manuálneho a farmakologického odchytu. Farmakologické preparáty a ich účinok, bezpečnosť a ochranu zdravia pri tejto činnosti. Právne, materiálne a personálne zabezpečenie odchytovej stanice. Imobilizačné a odchytávanie pomôcky, pasce, fixačné potreby, OOPP, zabezpečenie zvieratá po odchYTE, manipuláciu s pomôckami pri odchYTE.

KURZ DEZINFEKČIE, DEZINSEKCIE A DERATIZÁCIE

Kurz umožní rozšírenie odborného profilu absolventa. Vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov a vek nad 18 rokov. Vhodný je pre všetky poľnohospodárske odbory. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať príslušné všeobecne záväzné právne predpisy,
- popísať rôzne chemické prípravky používané pri výkone DDD činnosti,
- uplatniť zásady správneho uchovávaní a uskladňovania DDD prostriedkov,
- bezpečne manipulovať s DDD prostriedkami,
- aplikovať DDD prostriedky, popísať zásady a metódy ich používania,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch,
- uplatniť zásady asanácie a ochrany životného prostredia,
- uplatniť zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Obsahové štandardy

Platné všeobecne záväzné právne predpisy

Prehľad o platných právnych predpisoch, zákon o asanácii, preventívnych asanačných postupoch v chovoch jednotlivých druhov zvierat, v potravinárskych prevádzkach, poľnohospodárskych skladoch, v komunálnej sfére a v prevádzkach súvisiacich s výkonom veterinárnej činnosti.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dodržiavanie osobitných bezpečnostných a ochranných opatrení, súvisiacich s výkonom asanačnej činnosti.

Biologické príčiny ochorenia

Mikroorganizmy, hmyz, hlodavce a spôsoby narušania životného prostredia a potravinového reťazca s negatívnym dopadom na zdravie zvierat a ľudí.

Práca s jedmi a látkami zdraviu škodlivými, prevencia otráv

Zásady pri práci s jedmi a zdraviu škodlivými látkami, technologické postupy pri práci s jedovatými plynmi, vybavenie plynovacích skupín a ochrana zdravia pri manipulácii, zásady poskytovanie prvej pomoci

Spôsoby, metódy, asanačné prostriedky

Hospodársky a zdravotný význam asanácie, technológia asanačných postupov, jednotlivé skupiny prípravkov DDD, príprava, uchovávanie, aplikácie podľa platných predpisov.

Asanácia, hospodársky a zdravotný význam, spôsoby, metódy,

Hospodársky a zdravotný význam asanácie, finančná náročnosť, odborná spôsobilosť, spôsoby vykonávania .

Špecifické chemické látky, zvlášť nebezpečné jedy, omamné látky a látky zdraviu škodlivé

Jednotlivé skupiny DDD prostriedkov, triedenie podľa charakteru, škodlivosti a toxicity pre ľudí i zvieratá, mechanizmus účinku, príprava a použitie v predpísanej koncentrácii.

KURZ INSEMINÁCIE OŠÍPANÝCH

Náplňou kurzu inseminácie ošípaných je technika umelej formy oplodnenia. Vyžaduje sa od uchádzačov dobrý zdravotný stav a vek nad 18 rokov. Aby absolvent vzdelávacieho programu spo ahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať platné všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti inseminácie ošípaných,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone inseminácie ošípaných,
- vysvetliť anatómiu pohlavných orgánov a fyziológiu rozmnožovania ošípaných,
- popísať metódy odberu ejakulátu od kancov, jeho základné vyšetrenie, spôsoby prípravy inseminačných dávok, ich skladovanie a prepravu,
- definovať inseminačné pomôcky,
- ovládať metódy inseminácie prasníc,
- viesť záznamy a evidenciu inseminovaných prasníc,
- vykonať insemináciu ošípaných.

Obsahové štandardy

Platné všeobecne záväzné právne predpisy

Ekonomická produkcia mäsa a plemenného chovného materiálu, platné normy v reprodukčných chovoch prasníc a kancov, zákon o veterinárnej starostlivosti, normy na získanie kompetencií na výkon inseminačnej práce.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Bezpečnostné pravidlá, dodržiavanie hygieny a ochrany zdravia človeka a zvierat pri inseminačných úkonoch

Anatómia a fyziológia pohlavných orgánov kancov a prasníc

Využitie reprodukčných schopností prasníc a prasničiek, anatómia pohlavných orgánov kancov a prasníc, pohlavná, chovateľská a telesná dospelosť prasníc, zákonitosti pohlavného cyklu, pohlavnou aktivitou kancov a prasníc, detekcia ruje a stanovenie optimálnej doby pripúšťania

Odber a spracovanie ejakulátu od kancov

Reprodukcia semena od kancov geneticky nukleového stáda, metódy odberu ejakulátu, základné hodnotenie a riedenie, prípravy, konzervovanie, skladovania a prepravy inseminačných dávok

Príprava a výkon inseminácie prasníc

Detekcia ruje a stanovenie optimálnej doby pripúšťania, príprava inseminačnej dávky, pomôcky na vlastný výkon inseminácie, pripúšťanie, záznamy a evidencia o inseminácii prasníc.

KURZ PRÍPRAVY NA ZÍSKANIE ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI POSUDZOVANIA A SENZORICKÉHO HODNOTENIA POTRAVINÁRSKÝCH A POĽNOHOSPODÁRSKÝCH VÝROBKOV

Kurz umožní rozšírenie odborného profilu absolventa v posudzovaní spôsobilosti a senzorickom hodnotení potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov. Vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov a vek nad 18 rokov. Vhodný je pre všetky skupiny študijných odborov veterinárskych vied a študijné odbory poľnohospodárstva. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Výkonové štandardy TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať príslušné platné všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti senzorickej analýzy,
- vysvetliť význam senzorickej analýzy v celkovom hodnotení kvality potravín a poľnohospodárskych výrobkov,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v laboratóriu,
- vysvetliť anatómiu a fyziológiu zmyslových orgánov,
- aplikovať metódy senzorickej analýzy,
- kvantitatívne a kvalitatívne rozlišovať zmeny zmyslových vnemov,
- objektívne zhodnotiť a uplatňovať morálne a etické zásady,
- viesť záznamy a evidenciu výsledkov hodnotenia.

Obsahové štandardy

Význam senzorickej analýzy

Význam senzorickej analýzy pri celkovom hodnotení kvality surovín a výrobkov z hľadiska ochrany zdravia spotrebiteľa.

Platné všeobecne záväzné právne predpisy

Získať prehľad o platných právnych predpisoch, súvisiacich so senzorickým hodnotením.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Základné bezpečnostné pravidlá pri zmyslovom vyšetrení, platné normy posudzovania potravín v zmysle legislatívy národnej a nadnárodnej úrovne SR a EÚ, legislatíva HACCP, ISO normy, analýzy, medzinárodné právne predpisy.

Anatómia a fyziológia zmyslových orgánov človeka

Poznať anatómiu a fyziológiu zmyslových orgánov človeka, pojem receptor, klasifikáciu receptorov a proces vnímania.

Metódy senzorickej analýzy

Metódy senzorickej analýzy pri posudzovaní jednotlivých komodít, eliminovanie negatívnych vplyvov pri senzorickom hodnotení, vyvarovať sa chýb s cieľom maximálnej objektivizácie hodnotenia.

Záznamy a evidencia

Evidovanie výsledkov senzorickej analýzy, ich objektívna interpretácia a rozhodnutie o nezávadnosti a poživatelnosti, objektívne hodnotenie a uplatňovanie morálnych a etických zásad.

PREPARÁTORSKÝ KURZ – PREPAROVANIE PERNATEJ, SRSTNATEJ ZVERI A TROFEJÍ

Obsahom kurzu je získanie teoretických poznatkov a praktických návykov v preparovaní pernatej a srstnatej zveri a úpravy trofejí.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať príslušné platné všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti získavania a manipulácie so zverou a o ochrane zveri,
- uplatniť bezpečnosť a ochranu zdravia pri manipulácii – preparovaní,
- rozoznať základné príznaky infekčných ochorení prenosných na ľudí,
- vyrobiť trvalé preparáty príslušným postupom podľa návodov, s použitím pomôcok a konzervačných materiálov,
- vykonať nácvik preparovania.

Obsahové štandardy

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Základné bezpečnostné pravidlá, ktoré je potrebné dodržiavať pri výrobe preparátov, práca s chemikáliami a nebezpečnými látkami.

Ochrana zveri

Postavenie a funkcia zvierat a živočíchov v prírode, kultúrne a vedecké zdôvodnenie vybraných častí prírody v zmysle platných zákonov, oboznamuje o spôsobe získavania a evidencií biologického materiálu na preparovanie v súlade s normami na ochranu zvierat a živočíchov.

Choroby zveri

Základné ucelené znalosti o infekčných chorobách jednotlivých druhov pernatej a srstnatej zveri. Základy o rozpoznaní chorôb živej a usmrtenej zveri. Ochrana pred zooantroponózami.

Úprava trofeji a trvalého preparátu

Tradície preparátorstva, návody, postupy prác a potrebné pomôcky, chemikálie a preparačný materiál pri výrobe a spracovaní preparátov a trofejí, rozširovanie múzejných zbierok na výchovné, pedagogické a záujmové účely.

Výroba trvalého preparátu - spracovanie biologického materiálu

Praktické spracovanie biologického materiálu a výrobu trvalého preparátu. Technológia výroby na preparovanie pernatej, srstnatej zveri a trofejí. Trvanlivosť, kvalita, účelnosť, využiteľnosť, bezpečnosť a vhodnosť umiestnenia trofejí, múzejníctvo, výstavníctvo, súkromné zbierky, význam preparátov a trofejí ohrozených a vyhynutých živočíchov.

KURZ OCHRANY ZVIERAT PRI PREPREVE

Obsahom kurzu je ochrana zvierat pri ich preprave v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, zooveterinárnymi zásadami a zásadami welfare.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať všeobecno-záväzné právne predpisy pri premiestňovaní všetkých druhov zvierat,
- aplikovať poznatky o správaní sa zvierat, rozlíšiť správanie zdravého a chorého zvieraťa,
- popísať základy anatómie, fyziológie a etológie všetkých druhov prepravovaných zvierat,
- ovládať spôsoby nakladania zvierat na dopravný prostriedok, jeho transport a starostlivosť počas prepravy,
- uplatniť zásady bezpečnosti a ochrany pri manipulácii so zvieratami a pri preprave,
- spolupracovať s dopravnou políciou, inšpektormi na ochranu zvierat, colnými orgánmi, hraničnou veterinárnou službou,
- uplatniť zásady asanácie životného prostredia a komplexne DDD,
- vytvoriť vhodné podmienky k preprave zvierat.

Obsahové štandardy

Zákony, vyhlášky, nariadenia

Prehľad o platných právnych predpisoch, súvisiacich s problematikou prepravy zvierat a to Nariadenie rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a Zákon č. 39/2007 Z.z o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. v súvislosti s týraním zvierat.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dodržiavanie všeobecných ale aj osobitných bezpečnostných a ochranných opatrení, súvisiacich s prepravou jednotlivých druhov zvierat.

Hygiena chovu a životné prostredie hospodárskych, spoločenských, exotických a nebezpečných zvierat

Základné vedomosti o fyziológii zvierat so zreteľom na kŕmenie, napájanie, odpočinok a ich správanie, o rizikách prepravy a strese, o vplyve spôsobu jazdy a manipulácie so zvieratami na ich pohodu, reprodukciu, príp. produkciu a kvalitu mäsa. Spôsoby manipulácie so zvieratami, riešenie kritických situácií, o núdzové ošetrovanie, bezpečnosť zamestnancov, zaobchádzajúcich so zvieratami.

Choroby prepravovaných zvierat

Poznatky o prejavoch zdravia a choroby, ako predpoklad spôsobilosti na prepravu. Zásady nakladania zvierat a postup pri nakládke, ako jednej z najnáročnejších operácií pri preprave.

Prepravná dokumentácia

Zákon o ochrane zdravia ľudí, riešenie sťažností na prepravu, zásady dezinfekcie motorových vozidiel, prepravujúcich zvieratá a príslušnej veterinárnej dokumentácie. Povinnosti vodičov a sprievodcov, osvedčenie o spôsobilosti a osvedčenie o schválení dopravného prostriedku na prepravu zvierat na dlhé vzdialenosti. a na krátke cesty..

Praktická časť – príprava vozidiel na prepravu zvierat, nakladanie zvierat, vyplňovanie príslušnej dokumentácie

Príslušná dokumentácia k nakladaniu preprave, osvedčenie, povolenie, sprievodný doklad, TRACES a CVED.

**Skupina
študijných odborov**

43 Veterinárske vedy

pomaturitné kvalifikačné štúdium

**STUPEŇ VZDELANIA:
ÚPLNÉ STREDNÉ ODBORNÉ
VZDELANIE**

9 CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

9.1 Popis vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program pre skupiny odborov 43 Veterinárske vedy má poskytnúť základný rámec, pravidlá a požiadavky pre tvorbu školských vzdelávacích programov pre jednotlivé študijné odbory danej skupiny. ŠVP neslúži na priame vyučovanie, ale je iba podkladom, spolu so všeobecne záväznými právnymi predpismi pre tvorbu školských vzdelávacích programov. Cieľom študijných odborov v skupine odborov 43 Veterinárske vedy je výchova kvalifikovaných odborníkov pre odvetvie veterinárnych činností a služieb v poľnohospodárstve a na úseku veterinárneho zdravotníctva a hygieny.

Obsah vzdelávacieho programu je rozpracovaný pre každý odbor do odborných kompetencií. Teoretickú zložku tvoria odborné vedomosti a praktickú časť odborné zručnosti. Rámcový obsah študijných odborov veterinárskych vied je zostavený do obsahových štandardov. Obsahová náplň štúdia veterinárskych vied je zameraná na technické, technologické, ekonomické činnosti, poradenstvo a právne normy na úsekoch chovov hospodárskych zvierat, cudzokrajných zvierat, drobného chovu, prípadne zamerania na chov jednotlivých druhov zvierat podľa požiadaviek trhu práce. Súčasne sa osobitne zameriava na oblasť hygienickej a laboratórnej služby a jej nevyhnutnej súčasti, úseku veterinárneho hygienického dozoru pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Vyššie uvedené činnosti sú náplňou práce absolventov konkrétnych študijných odborov, ustanovených v platnej sústave odborov.

V teoretickej príprave v triedach, laboratóriách, špecializovaných odborných učebniach žiaci získajú základné poznatky, vždy však v súvisi s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím. Vedomosti žiakov získané v teoretickom vyučovaní slúžia predovšetkým na zdôvodnenie praktických činností a postupov. V učebnej a odbornej praxi sa utvárajú, rozvíjajú a upevňujú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením učiteľov, alebo odborníkov z praxe. Učebnú a odbornú prax musia žiaci absolvovať v odborných učebniach, laboratóriách, klinických učebniach školy a zmluvných pracoviskách, v prípade zabezpečovania nácviku zooveterinárnych činností v rámci odbornej praxe priamo v objektoch živočíšnej výroby, vo farmách, potravinárskych podnikoch, veterinárno-zdravotníckych zariadeniach, chovných staniciach a zoológických záhradách a pod.) zameraných na technológie chovov zvierat a hygienu potravín podľa konkrétnych študijných odborov. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií na špecializovaných pracoviskách, zariadeniach, prevádzkach, inštitúciách a návšteva odborných výstav a veľtrhov.

Absolventi štúdia sa uplatnia pri výkone povolania: asistenta veterinárneho lekára v ambulanciách, veterinárnych ošetrovniach, veterinárnych poliklinikách, klinikách a veterinárnych nemocniciach, ďalej pri výkone veterinárnej techniky v chovoch hospodárskych, cudzokrajných zvierat, zoológických záhradách, v chovoch ďalších druhov zvierat, určených na pracovné, športové, zdravotné a rekreačné účely, laboranta na úseku hygienickej a laboratórnej služby a jej nevyhnutnej súčasti - veterinárneho hygienického dozoru pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Stredného manažéra v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárskeho priemyslu v oblasti živočíšnej výroby, v obchode a v službách príbuzných odboru, ďalej v oblasti ochrany

životného prostredia, biodiverzity zvierat podľa CITES, veterinárnej asanácie a ochrany ľudskej populácie pred zoonózami.

Odborná príprava žiakov v skupine odborov 43 Veterinárske vedy a uplatnenie absolventov uvedených odborov sú často spojené s fyzicky náročnou prácou v poľnohospodárskych objektoch, pri manipulácii so zvieratami a predovšetkým v kontakte s infekčným prostredím. Preto prevažná väčšina odborov v skupine 43 Veterinárske vedy je vhodná len pre zdravú, fyzicky a duševne zdatnú mladú populáciu.

Štátny vzdelávací program zároveň umožňuje žiakom získať vyššiu odbornú kvalifikáciu, ktorej cieľom je pripraviť špecializovaných odborníkov, manažérov pre sféru výroby, podnikania a služieb. Absolvent má zvládnuť náročné úlohy, ktoré vedú k zvyšovaniu úrovne kvality činnosti poskytovaných služieb veterinárneho zdravotníka na úrovni asistenta veterinárneho lekára a vo veterinárnej praxi na úrovni veterinárnych disciplín, prevencie zdravia zvierat, laboratórnych vyšetrovacích metód, ochrany životného prostredia, biodiverzity, zvierat podľa CITES, veterinárnej asanácie, veterinárnej legislatívy a ochrany ľudskej populácie pred zoonózami.

Pre žiakov so zdravotným znevýhodnením platia všetky ustanovenia uvedené v tomto štátnom vzdelávacom programe. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.

Zabezpečenie podmienok vyučovacieho procesu

Študijné odbory Veterinárskych vied sú v rámci kategorizácie odvetvových ekonomických činností zaradené pod zdravotníctvo. Ich náplňou na úrovni stredoškolského odborného vzdelávania sú nie len veterinárne služby v poľnohospodárskej výrobe, ale aj na úseku veterinárneho zdravotníctva, hygieny a prevencie, ktoré vo významnej miere zasahujú a ovplyvňujú humánne zdravotníctvo. Vzhľadom na uvedené skutočnosti si vyžadujú adekvátne materiálno-technické vybavenie a personálne zabezpečenie stredných škôl, ktoré túto výučbu zabezpečujú. Z hľadiska zavedenia kvalifikovaného vyučovacieho procesu je nevyhnutné vybaviť tieto stredné odborné školy modernými učebňami s adekvátnymi pomôckami, didaktickými prostriedkami, technikou, prístrojmi a zariadeniami, príslušnými exteriéromi v rámci strediska praktického vyučovania uvádzanými v organizačných podmienkach ŠVP. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je nevyhnutné postaviť finančný normatív štátu na zabezpečenie týchto skupín študijných odborov na úrovni stredných zdravotných škôl.

9.2 Základné údaje

2 – ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk/Jazyk národnostných menšín a etnických skupín
Nevyhnutné vstupné požiadav-	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok

ky na štúdium:	prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Výkon činností v podnikoch poľnohospodárskej výroby a služieb, v podnikoch potravinárskeho priemyslu, vo veterinárnych liečebných zariadeniach, na úseku hygienickej a veterinárnej kontroly, vo veterinárnom výskume, v zoologických záhradách, cirkusoch, v predajniach drobného chovu a ďalších špecifických orientovaných kvalifikovaných veterinárnych službách, veterinárneho hygienického dozoru v rámci členských štátov EÚ.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

9.3 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť potvrdil všeobecný lekár. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

Prijatiu uchádzačov z hľadiska zdravotného stavu prekážajú závažné nervové choroby a poruchy pohybového ústrojenstva, znemožňujúce aj fyzickú prácu.

Posudzujú sa sklony k reumatizmu, alergiám kože a dýchacích ciest, vyžaduje sa tiež absencia dlhodobých ochorení, dobrý čuch, sluch a zrak (mierne korekcie sú prípustné) Individuálne sa posudzujú záchvatové ochorenia.

Najčastejšími chorobami a ohrozeniami zdravia v dôsledku výkonu povolania sú reumatizmus, alergie, choroby z prechladnutia, úrazy a ohrozenia zdravia pri práci s technickými prostriedkami a zariadeniami, prístrojmi, nástrojmi a chemickými látkami pri kontrole, vyšetrovaní, ošetrovaní zvierat a starostlivosti o ne.

Konkrétne zdravotné požiadavky budú rozpracované v školskom vzdelávacom programe pre daný učebný odbor.

10 PROFIL ABSOLVENTA

10.1 Celková charakteristika absolventa

Absolvent v skupinách študijných odborov 43 Veterinárske vedy je kvalifikovaný technicko-hospodársky pracovník so širokým odborným profilom, schopný samostatne vykonávať odborné činnosti v širokej škále veterinárnych služieb v poľnohospodárstve a na úseku veterinárneho zdravotníctva a hygieny. Sú to predovšetkým činnosti zamerané na výkon asistovaných činností v ambulanciách veterinárneho lekára, vo veterinárnych ošetrovniach, veterinárnych poliklinikách, klinikách a veterinárnych nemocniciach, technicko-hospodárskych a veterinárnych činností na úseku chovov hospodárskych, cudzokrajných, spoločenských zvierat a v chovoch ďalších druhov zvierat, určených na pracovné, športové, zdravotné a rekreačné účely. V laboratórnych činnostiach na úseku hygienickej a laboratórnej služby a jej nevyhnutnej súčasti - veterinárneho hygienického dozoru pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu, v činnostiach na úrovni stredného manažmentu v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárskeho priemyslu v oblasti živočíšnej výroby a v obchode a v službách príbuzných odborov.

Absolvent skupiny študijných odborov 43 Veterinárske vedy ovláda učivo o prírodných, technických, technologických, ekologických a ekonomicko-spoločenských zákonitostiach a ich aplikácie v praktických činnostiach, na základe čoho sú absolventi kvalifikovaní zabezpečovať nasledovné riadiace činnosti so zreteľom na ekonomiku, ochranu a tvorbu životného prostredia podľa príslušného odboru.

V závislosti od špecializácie, získanej štúdiom zvoleného odboru, odborného zamerania je vo funkcii stredne kvalifikovaného pracovníka, ktorý je schopný aplikovať teoretické poznatky zo základov anatómie a fyziológie jednotlivých druhov a plemien zvierat, významných poľnohospodárskych plodín, z chovateľských a pestovateľských technológií, spôsobov zušľachtovania rastlín a zvierat z dôvodu ich produkčného a ekologického využívania vo výrobnom procese. V nadväznosti dodržiavať technologickú disciplínu, technické a technologické postupy pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu. Aplikovať poznatky zo základných veterinárnych činností pri zabezpečovaní komplexnej veterinárnej starostlivosti o zvieratá. Vykonávať základné ošetrenia zvierat, ich fixáciu, prípravu na zákroky a asistovať pri komplexnej veterinárnej starostlivosti. Vedieť využiť poznatky o krmivách z hľadiska ich vplyvu na metabolizmus organizmu a produkčnú schopnosť zvierat. Ďalej vedieť využiť vlastnosti materiálov, vody, liekov, liečiv, dezinfekčných, dezinsekčných, deratizačných prostriedkov, jedov a zdraviu škodlivých látok pri vykonávaní veterinárnych činností v laboratórnych technikách, v prípade asanačných postupov, pri aplikácii liečby a podávaní liečiv. Poznatkami z laboratórnych metód a techník vykonať odber biologického materiálu, jeho vyšetrenie, manipuláciu s diagnostickou technikou. Získanými poznatkami o nebezpečných nákazách, infekčných, parazitárnych ochoreniach a zoonózach postupovať podľa prípadovej štúdie nákazových situácií. Aplikovať veterinárne všeobecne záväzné právne predpisy, viesť veterinárnu dokumentáciu. Postupovať v súlade so zásadami hygieny, bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom a právnymi normami pri vykonávaní podnikateľskej činnosti a poskytovaní služieb vo veterinárnych činnostiach. Aplikovať poznatky a princípy HACCP pri zavádzaní správnej výrobnéj praxe, organizovať spôsoby likvidácie tiel uhynutých zvierat, biologického odpadu a materiálov, použitých pri ošetrovaní zvierat. Pri výkone týchto činností postupovať v súlade so zásadami

ochrany ľudskej populácie, životného prostredia a obnovy krajiny, obyvateľstva a so zreteľom na Welfare zvierat.

Absolvent študijných odborov veterinárskych vied má mať pre kvalifikovaný výkon týchto činností potrebné všeobecné vzdelanie, znalosť cudzích jazykov a široký odborný profil. Je dostatočne adaptabilný aj v príbuzných odboroch, schopný aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri samostatnom riešení pracovných problémov, schopný pracovať v tíme, aktívne komunikovať a podieľať sa na organizácii a riadení pracoviska, sústavne sa vzdelávať, ovládať dôležité výkonové zručnosti, konať v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami etiky a demokracie. Zároveň je schopný uplatňovať moderné metódy, technológie a štýl práce, logické myslenie, samostatnosť, zodpovednosť a iniciatívu. Absolvent je pripravovaný v súlade s medzinárodnými štandardami (jazykové, počítačové). Má predpoklady na ďalší odborný, profesionálny i osobnostný rozvoj, inováciu práce i prehĺbovanie vedomostí a zručností. Je naklonený a otvorený novým trendom a metódam v danej profesii.

Absolvent skupiny študijných odborov má predpoklady konať cieľavedome, rozvážne a rozhodne v súlade s právnymi predpismi spoločnosti, zásadami vlastenectva, humanizmu a demokracie. Predpokladá sa jeho schopnosť samostatného ďalšieho rozvoja a štúdia odboru na základe získaných vedomostí vo všeobecnovzdelávacích i odborných predmetoch. Špeciálne kurzy ŠVP umožňujú prehĺbiť odborný rozvoj v konkrétnom odbore. Príprava je zameraná aj na pomaturitné, vyššie odborné vzdelávanie a vysokoškolské štúdium.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

10.2 Kľúčové kompetencie

Vzdelávanie v ŠVP v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania na danom stupni vzdelania smeruje k tomu, aby si žiaci vytvorili zodpovedajúce schopnosti a študijné predpoklady. Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas celého svojho života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie⁴ ŠVP vymedzil nasledovné kľúčové kompetencie:

d) Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociál-

⁴ *Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. 2006.*

ným a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- porovnať formálne a neformálne pravidlá, zákonitosti, predpisy, sociálne normy, morálne zásady, vlastné a celospoločenské očakávania v systéme, v ktorom existuje,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- definovať svoje ciele a prognózy,
- určiť zdroje osobného a spoločenského života a ich očakávaný vývoj,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

e) Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- spoľahlivo sa vyjadrovať v cudzom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať rôzne informácie a informačné zdroje,
- posudzovať vierohodnosť rôznych informačných zdrojov,
- kriticky hodnotiť získané informácie,
- formulovať, pozorovať, triediť a merať hypotézy,
- overovať a interpretovať získané údaje,
- pracovať s elektronickou poštou,
- pracovať s rôznymi pokročilejšími informačnými a komunikačnými technológiami.

f) Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, so-

ciálnych zručnosti, interkultúrnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolaní.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- predkladať primerané návrhy na rozdelenie jednotlivých kompetencií a úloh pre ostatných členov tímu a posudzovať spoločne s učiteľom a s ostatnými, či sú schopní určené kompetencie zvládnuť,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- budovať a organizovať vyrovnanú a udržateľnú spoluprácu,
- uzatvárať jasné dohody,
- rozhodnúť o výbere správneho názoru z rôznych možností,
- analyzovať hranice problému,
- identifikovať oblasť dohody a rozporu,
- určovať najzávažnejšie rysy problému, rôzne možnosti riešenia, ich klady a zápory v danom kontexte aj v dlhodobějších súvislostiach, kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať spolupracovníkom vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretočných medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

10.3 Odborné kompetencie

Veterinárne zdravotníctvo a hygiena

a) Požadované vedomosti:

Absolvent má:

- používať odbornú terminológiu svojho odboru,
- aplikovať všeobecné poznatky, pojmy, pravidlá a princípy pri riešení pracovných úloh svojho odboru,
- aplikovať poznatky zo základov praktickej latinčiny,
- popísať základy anatómie zvierat, jej druhovú odlišnosť z hľadiska výkonu veterinárnych činností,
- určiť základné princípy a štádiá fyziologických procesov v období vývoja a rastu, vysvetliť základné princípy rozmnožovania zvierat a rastlín, ako aj tvorby rastlinných a živočíšnych produktov,

- popísať jednotlivé druhy zvierat, významné plemená, úžitkové typy a kategórie, významné poľnohospodárske plodiny,
- zhodnotiť podstatu, princípy a zákonitosti chovu zvierat, chovateľské technológie a výrobu produktov jednotlivých druhov zvierat, zásady hygieny chovu ako aj hygieny živočíšnych produktov,
- popísať možnosti a spôsoby zušľachtovania zvierat a rastlín, z dôvodu ekologického a optimálneho využívania ich vlastností vo výrobnom procese,
- vysvetliť základy reprodukcie a jej poruchy u jednotlivých druhov zvierat s využitím poznatkov z genetiky a farmakológie, aplikovať tieto poznatky,
- rozlišovať významné skupiny mikroorganizmov vyskytujúcich sa u hospodárskych zvierat s väzbou na ich výskyt v prírode, popísať ich pôsobenie v jednotlivých procesoch a vysvetliť ich vplyv na jednotlivé zvieratá,
- rozoznať najzávažnejšie ochorenia, ich príznaky, popísať vznik a šírenie nákaz,
- vysvetliť vplyv následku chorôb (reflexie) vo výrobe formou straty produkcie, resp. ochorením a úmrtím zvierat,
- aplikovať starostlivosť o zdravie zvierat - preventívne opatrenia proti chorobám, liečbu a zabezpečenie komplexnej veterinárnej starostlivosti o zvieratá,
- popísať delenie krmív podľa pôvodu, obsahu živín, ich výrobu a konzervovanie, ako aj vplyv na metabolizmus organizmu zvierat,
- aplikovať krmivá zvieratám s rešpektovaním ich fyziologických anatomických rozdielov a racionálneho využitia krmiva pre zdravie a produkciu, zhodnotiť následný vplyv výživy zvierat v potravinovom reťazci pri výžive ľudí,
- rozlíšiť vlastnosti potravy, materiálov, vody, liekov a liečiv, dezinfekčných, dezinfekčných a deratizačných prostriedkov, jedov a zdraviu škodlivých látok, princípy a predpisy zaobchádzania s nimi, spôsoby a možnosti ich používania,
- definovať základné laboratórne metódy, laboratórnu techniku a prácu s prístrojmi,
- aplikovať preventívne opatrenia pri nebezpečných nákazách, infekčných, parazitárnych a nenákazlivých chorobách, zoonózach,
- popísať a rozlišovať základné druhy a skupiny liekov a liečiv, metódy ich aplikácie vo veterinárnej starostlivosti,
- popísať a aplikovať veterinárne predpisy, zásady a spôsoby ochrany zamestnancov, návštevníkov, zvierat a výrobkov pred jadrovým žiarením, bezpečnostné a protipožiarne predpisy, všetky ďalšie predpisy súvisiace s hygienou a bezpečnosťou pri práci,
- popísať a použiť základné poznatky z oblasti práva a ich aplikácie v právnych otázkach z oblasti veterinárnych činností,
- orientovať sa v schémach, pracovných návodoch, katalógoch a technickej dokumentácii a ich používanie a výber v pracovných činnostiach,
- aplikovať zásady hygieny práce, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia,
- definovať a určiť možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou, načrtnúť možnosti eliminácie zdrojov znečistenia životného prostredia,
- aplikovať zásady prepravy zvierat s rešpektovaním ich životných nárokov v súlade so všeobecno-záväznými právnymi predpismi,
- popísať a aplikovať princípy HACCP pri zavádzaní správnej výrobnéj praxe,
- definovať druhy chovných zariadení zvierat,
- vysvetliť problematiku samosprávy v chove psov a ochrane životného prostredia,
- vysvetliť spôsoby likvidácie tiel uhynutých zvierat, biologického odpadu a materiálov použitých pri ošetrovaní zvierat,

- používať informačno-komunikačné technológie pri riešení odborných úloh.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- uplatniť osvojené vedomosti zo zákonitostí živých organizmov v praktických úlohách pestovania rastlín a chovu zvierat so zámerom zabezpečiť kvalitné výsledky, výnosy a úžitkovosť s uplatňovaním princípov ochrany životného prostredia, ochrany a tvorby krajiny,
- poskytnúť základnú prvú pomoc pri všetkých náhlych ochoreniach zvierat,
- podávať lieky a biopreparáty podľa pokynov veterinárneho lekára,
- vykonávať odber biologického materiálu, jeho vyšetrenie, vyhodnotenie a spracovanie dokumentácie,
- identifikovať ruju hospodárskych zvierat a jej synchronizáciu, viesť pôrod, ošetriť mláďa a matku po pôrode,
- riadiť, vykonávať, evidovať, kontrolovať a hodnotiť pracovné operácie v chove zvierat, ošetrovať a úprave živočíšnych produktov pri rôznych technológiách a rôznom strojovom zariadení,
- nastavovať, obsluhovať a vykonávať bežnú údržbu strojov a zariadení na prípravu krmív, kŕmenie, dojenie a ošetrovanie zvierat,
- vytvoriť a používať chovné zariadenia pre rôzne druhy zvierat,
- pripraviť a dávkovať krmivá, odoberať vzorky, urobiť rozbor a hodnotenie krmív, dávkovať pastvu,
- vykonávať kontrolu dodržiavania hygieny a bezpečnosti práce pri ošetrovaní zvierat, pri práci s infekčným materiálom a chemikáliami,
- vykonať odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, jeho vyšetrenie, vyhodnotenie a spracovanie dokumentácie,
- ovládať prácu so základnými laboratórnymi prístrojmi, vykonať laboratórne vyšetrenie,
- ovládať úpravu a ošetrovanie paznechtov, kastrovanie zvierat, vykonať odrohovalie,
- rozlíšiť príznaky zdravia a choroby zvierat, vedieť sa starať o zvieratá počas choroby a rekonvalescencie podľa pokynov veterinárneho lekára,
- ovládať postupy základných chirurgických úkonov potrebných pri veterinárnej starostlivosti o zvieratá,
- vykonávať odchyt zabehnutých zvierat,
- vykonať základné opatrenia pri výskyte nákaz a ekologických havárií,
- vykonávať základnú prevenciu ochrany životného prostredia,
- uplatniť v pracovných postupoch zásady bezpečnosti práce, hygieny a ochrany zdravia pri práci,
- odhadovať, merať a zaznamenávať, posudzovať a hodnotiť údaje,
- viesť predpísané záznamy a evidenciu,
- uplatniť poznatky v práci s informačno-komunikačnými technológiami,
- postupovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami, dodržiavať technologickú a pracovnú disciplínu,
- ovládať prvky organizačnej a riadiacej práce,
- využívať právne normy v podnikaní vo svojom odbore.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

11 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

11.1 Rámcový učebný plán pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁵	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelanie	36	1152
Disponibilné hodiny	30	960
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
Odborné vzdelávanie	36	1152
Teoretické vzdelávanie	22	704
Praktická príprava	14	448
Účelový kurz podľa výberu		
Disponibilné hodiny	30	960
SPOLU	66	2112

11.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné pomaturitné kvalifikačné štúdium s odbornou praxou:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi teoretickým a praktickým odborným vzdelávaním a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v študijných odboroch

⁵ Minimálny počet týždenných hodín je 33(rozpätie 33 – 35 hodín)

sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Vyučuje sa odborný cudzí jazyk: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky a podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v každom ročníku a je súčasťou teoretického vzdelávania. Ak škola nevyučuje cudzí jazyk, ktorý žiak absolvoval v predchádzajúcom štúdiu, výučba prebieha podľa výkonových a obsahových štandardov pre domaturitnú formu štúdia.
- f) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- g) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- h) Účelové kurzy sa realizujú v rámci sedemtýždňovej časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.
- i) Odbornú prax žiaci absolvujú v 1. ročníku minimálne v rozsahu 15 pracovných dní, 6 hodín za jeden deň, v 2. ročníku v rozsahu 25 pracovných dní, 6 hodín za jeden deň.
- j) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávania predmet náboženská výchova – náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). O zaradení predmetu do učebného plánu školy rozhodne zriaďovateľ školy.
- k) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

12 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti pre odbory v skupine Veterinárske vedy sú rozdelené na teoretické vzdelávanie a praktickú prípravu.

Prehľad vzdelávacích oblastí

- 1) Teoretické vzdelávanie
- 2) Praktická príprava

12.1 Teoretické vzdelávanie

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odvetvia v konkrétnom študijnom odbore, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú vedomosti, zručnosti a návyky, predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Odborné vzdelávanie v skupine odborov 43 veterinárske vedy je zostavené rámcovo do výkonových a obsahových štandardov veterinárneho zdravotníctva a hygieny spoločne pre problematiku v chovoch hospodárskych, cudzokrajných zvierat, v chove psov a vo veterinárnej laboratórnej technike a hygienickej kontrole. Stredné odborné školy si ich následne rozpracujú podľa týchto oblastí, resp. odborov do svojich školských vzdelávacích programov. V tejto časti je osobitne vymedzená problematika ekonomického vzdelávania, ktoré obsahuje svet práce, pravidlá riadenia osobných financií, výchovu k podnikaniu a spotrebiteľskú výchovu.

Teoretické vzdelávanie obsahuje vzdelávacie štandardy (výkonové aj obsahové štandardy) **spoločné** pre všetky učebné odbory bez ohľadu na ich profiláciu vzdelávania na danom stupni vzdelania a **špecifické** vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory.

Spoločné vzdelávacie štandardy sú:

- Ekonomické vzdelávanie zamerané na základné otázky sveta práce, finančnej gramotnosti, spotrebiteľskej výchovy a výchovy k podnikaniu

Špecifické vzdelávacie štandardy pre jednotlivé študijné odbory vymedzujú učivo pre jednotlivé študijné odbory vzhľadom na ich profiláciu. Obsahové štandardy tvoria podstatu študijného odboru podľa príslušných zameraní, ktoré pripravujú absolventa so širokým všeobecno-vzdelávacím základom a s odbornými teoretickými vedomosťami a s praktickou spôsobilosťou tak, že je schopný vykonávať kvalifikovanú, cieľavedomú, samostatnú technickú a ekonomickú činnosť v súkromnom i štátnom sektore.

12.2 Praktická príprava

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Praktické činnosti v študijných odboroch veterinárskych vied musia obsahovať aplikované výkony, stanovené výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi v rozsahu daného odboru, príp. jeho odborného zamerania.

12.3 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

EKONOMICKÉ VZDELÁVANIE

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba,
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru,
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku,
- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním,
- popísať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- vysvetliť podstatu efektívneho využívania finančných informácií a finančných služieb,
- stanoviť si reálne finančné ciele a plán na ich dosiahnutie,
- popísať riziká spojené s riadením vlastných financií,
- popísať základné pojmové znaky podnikania,
- vysvetliť hlavné princípy právnej úpravy podnikania v SR,
- vysvetliť pojmy živnosť, živnostenské oprávnenie, neoprávnené podnikanie,
- navrhnuť jednoduchý podnikateľský zámer – obchodný a finančný plán malého podniku.
- charakterizovať spotrebiteľa a predávajúceho,
- popísať postup pri vybavovaní reklamácie,
- vymenovať, ktoré štátne orgány a organizácie sa venujú ochrane spotrebiteľa,
- popísať práva a povinnosti spotrebiteľa a vymedziť čo zahŕňa ochrana spotrebiteľa.

Obsahové štandardy

Svet práce

Obsah učiva vedie žiaka k osvojeniu základných pojmov pracovného práva a k porozumeniu pracovnoprávných vzťahov. Vzdelávanie pripravuje žiaka pre svet práce z hľadiska domácich, európskych i mimoeurópskych možností. Učivo sa zameriava na rozvoj schopností žiaka v oblasti osobného manažmentu. Vo vzdelávacom procese sa súčasne formujú a rozvíjajú schopnosti racionálneho a efektívneho správania a zodpovednosti za vlastnú prácu.

Žiak sa učí porozumieť základným atribútom trhu práce, získa vedomosti o ponuke a dopyte po pracovných miestach, naučí sa, ako sa uchádzať o zamestnanie a osvojí si náležitosti súvisiace s pracovným pomerom.

Získava informácie o dôležitosti rozširovania nadobudnutých vedomostí a zručností cestou celoživotného vzdelávania, ako základu jeho osobnostného a kariérového rozvoja.

Pravidlá riadenia osobných financií

Obsah učiva je zameraný na vysvetlenie významu trvalých životných hodnôt, dôležitosti zabezpečenia životných potrieb a vplyvu peňazí na ich zachovanie. Žiak sa naučí nájsť, vyhodnocovať a použiť

finančné informácie pre riadenie vlastných financií s cieľom zaistenia celoživotného finančného zabezpečenia. Osvojí si dôležitosť osobného zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby. Naučí sa rozoznávať možné riziká, stanoví si reálne finančné ciele a naplánovať si ich dosiahnutie.

Výchova k podnikaniu

Žiaci sa oboznámia s právnymi pojmami podnikania, podstatou podnikateľskej činnosti, princípmi právnej úpravy podnikania v Slovenskej republike. Podrobnejšie si osvoja problematiku živnostenského podnikania, naučia sa vypracovať jednoduchý podnikateľský zámer.

Spotrebiteľská výchova

Žiak sa oboznámia s cieľom zákona o ochrane spotrebiteľa a jeho právach, vzdelávaním si osvojí základné pojmy spotrebiteľskej výchovy. Získa poznatky súvisiace s poctivosťou predaja výrobkov a služieb, s problematikou a pravidlami reklamy, s informatívnou povinnosťou predávajúceho voči spotrebiteľom, o označovacej povinnosti a sankciách.

12.4 Vzdelávacie štandardy pre študijný odbor

Študijný odbor	
VETERINÁRNE ZDRAVOTNÍCTVO A HYGIENA	
TEORETICKÉ VZDELÁVANIE	
Výkonové štandardy	
Absolvent má: - uplatniť odbornú terminológiu z veterinárneho zdravotníctva, - popísať biológiu, základy anatómie, fyziológie a patológie hospodárskych zvierat, cudzokrajných, spoločenských a malých zvierat podľa odborného zamerania, - popísať a vysvetliť správanie sa jednotlivých druhov zvierat v rôznych situáciách, - popísať základy reprodukcie a riadenej reprodukcie zvierat, - popísať a ovládať základné prejavy infekčných a neinfekčných chorôb zvierat a ich diagnostiku, - vysvetliť choroby prenosné na človeka a zvieratá, ich priebeh, - objasniť základné liečebné postupy a prevenciu pri jednotlivých ochoreniach zvierat, - určiť základné zootechnické podmienky v chove zvierat, nároky na ich výživu, - vysvetliť všeobecné vlastnosti surovín a potravín živočíšneho pôvodu, - vysvetliť technologické postupy získavania surovín a potravín živočíšneho pôvodu s ohľadom na ich zdravotnú a hygienickú nezávadnosť, - popísať biologické, chemické a fyzikálne nebezpečenstvá pri výrobe, spracovávaní a skladovaní surovín a potravín živočíšneho pôvodu, - vysvetliť HACCP pri zavádzaní správnej výrobnnej praxe, - dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia pri chove zvierat, - popísať a určiť bežnú diagnostickú veterinárnu techniku i techniku na špecializovaných pracoviskách, - popísať a zhodnotiť Welfare zvierat, - aplikovať princípy veterinárnej etiky, - popísať materiály zdravotníctva, biologické materiály, chemikálie, farmakologické preparáty, krmivá, laboratórne a asanačné postupy, - popísať veterinárnu dokumentáciu, viesť ju, - popísať a uplatniť poznatky z medzinárodného dohovoru CITES, - definovať ekonomické princípy, zákonitosti a zásady podnikania v skupinách odborov veterinárskych vied,	

- aplikovať veterinárne predpisy, zásady a spôsoby ochrany zamestnancov, návštevníkov, zvierat a výrobkov pred jadrovým žiarením, všetky ďalšie predpisy súvisiace s hygienou a bezpečnosťou pri práci a ochranou pred požiarom,
- pracovať s informačno-komunikačnými technológiami,
- pracovať s právnymi normami v oblasti podnikania a veterinárnych činností,
- definovať a určiť možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou, načrtnúť možnosti eliminácie zdrojov znečistenia životného prostredia.

Obsahové štandardy

Veterinárne činnosti v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva

Má tieto **subsekvencie**:

Anatómia a fyziológia zvierat

Táto subsekvencia musí pri tvorbe obsahu učebných osnov školských vzdelávacích programov zahŕňať komplexne: stavbu, uloženie a fyziologickú funkciu jednotlivých orgánov a sústav zvierat a poznatky o vzájomných súvislostiach fyziologických procesov prebiehajúcich v organizme. Súčasne je možné problematiku prehĺbiť až do úrovne špecifických vedomostí zo základov topografie a určovania plôch, častí a krajín tela, základné zákonitosti jeho stavby, funkcie a fyziológie jednotlivých sústav a orgánov zvierat podľa špecifík štúdia v danom študijnom odbore. Nácvik komplexných poznatkov o anatomickej a fyziologickej súčinnosti celého organizmu u jednotlivých druhov zvierat sa musí prehĺbiť na cvičeniach prostredníctvom anatomickej pitvy a mikroskopického pozorovania a opisu jednotlivých tkanív, orgánov a orgánových sústav, čím sa dospieva k poznaniu, ako aj pochopeniu fyziologických funkcií u jednotlivých druhov zvierat.

Mikrobiológia, parazitológia, epizootológia

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o významných skupinách mikroorganizmov a parazitov, vyskytujúcich sa u zvierat, ich patogénne účinky na jednotlivé zvieratá, ľudí a spôsoby ničenia týchto patogénov. Pozitívne pôsobenie mikroorganizmov v jednotlivých procesoch a ich nenahraditeľnosť v týchto činnostiach. K nácviku týchto poznatkov je nevyhnutné sa oboznámiť s chodom, zariadením a základnou pracovnou činnosťou v mikrobiologickom a parazitologickom laboratóriu so zreteľom na bezpečnosť práce a osvojenie si spôsobu detekcie mikroorganizmov a parazitov prostredníctvom parazitologických, sérologických a epizootologických metód.

Patológia

Táto subsekvencia musí obsahovať problematiku podstaty patogénnych procesov a podmienok, pri ktorých dochádza ku vzniku choroby, problematiku obranných reakcií napadnutého organizmu v boji proti patogénnym činiteľom. Ďalej základnú orientáciu v poznatkoch o zmenách orgánov zvierat, spôsobených chorobnými procesmi a o chorobných procesoch na základe morfológických zmien a v nadväznosti na medzipredmetové vzťahy (veterinárnej starostlivosti, hygieny, prevencie) pochopenie vzniku, príčin, priebehu ochorení a ich dôsledky prejavované na hospodárskych stratách, spôsobených ochorením a úhynom zvierat. K nácviku týchto poznatkov je nevyhnutné osvojenie zručností a základných odborných postupov pri pitve jednotlivých druhov zvierat, odbere a zasielaní vzoriek patologického materiálu na laboratórne vyšetrenie, vypracovanie pitevnej dokumentácie. Uplatňovanie zásad a pravidiel ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci s infekčným materiálom.

Latinský jazyk

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky z latinského jazyka, ktoré pomôžu pochopiť význam odborných termínov v jednotlivých odborných predmetoch a ich používanie v odbornej literatúre a základné znalosti gramatiky, nevyhnutné slovné druhy a ich ohýbanie pre pochopenie základov veterinárskej terminológie, morfológických a klinických disciplín a ich aplikácii pri výučbe odborných predmetov študijných odborov veterinárskych vied.

Veterinárna starostlivosť

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku komplexného riešenia problémov veterinárnej starostlivosti o zvieratá. Obsahuje postupy uplatňované pri výskyte najzávažnejších, bežných a špecifických ochorení, ich priebehu a šírení, metódy prevencie a likvidácie ochorení. Zameriava sa na rozpoznávanie príčin, príznakov chorôb, ich liečbu a prevenciu. Obsahuje systém chorôb a ich zatriedenie podľa závažnosti, frekvencie výskytu, hospodárskeho dosahu (hospodársky a zdravotne významné ochorenia), prevencie, profylaxie, liečby a aplikácie príslušných právnych noriem. Ďalej obsahuje bežné, ako

aj špeciálne metódy vyšetovania (RTG, USG, endoskopia), posúdenia miery závažnosti ochorenia a poskytnutia prvej pomoci, aplikácie liekov a zdravotnej starostlivosti. Zručnosti nadväzujú na teoretický základ plnením úloh laboratórneho vyšetrenia a kontroly odberu, kontroly skladovania a zasielania vzoriek na laboratórne vyšetrenia.

Rozvíja aplikáciu aj na špecifické druhy zvierat chovaných v zajatí, zvierat, ktoré potrebujú dočasnú, alebo trvalú starostlivosť v rehabilitačných centrách a útulkoch podľa špecializácie daného študijného odboru. Súčasťou je oboznamovanie sa s právnymi normami, určujúcimi oprávnenie chovu zvierat podľa medzinárodného dohovoru CITES. Problematika veterinárnej starostlivosti má priame väzby na oblasť biológie, chémie, anatómie a fyziológie, patológie, mikrobiológie, parazitológie, epizootológia, výživy a dietetiky, praxe, hygieny a technológie chovu jednotlivých druhov zvierat.

Farmakológia

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku základov všeobecnej a špeciálnej farmakológie. Obsahuje základné vedomosti o liekoch a liečivách, o manipulácii s nimi, o zásadách a spôsoboch aplikácie, skladovania, uchovávaní, evidencie a likvidácie hlavných skupín liekov v súlade s platnými právnymi normami. Zahŕňa aj poznatky účinkov liekov na organizmus a ustanovenia morálnej a právnej zodpovednosti pri nerešpektovaní pokynov veterinárneho lekára pri práci s farmaceutickými a asanačnými prípravkami. V interakcii s poznatkami z oblasti asanácie vo veterinárskych vedách musí obsahovať problematiku liečby, prevencie a profylaxie infekčných, invázných, metabolických, neinfekčných ochorení a otráv zvierat podľa špecializácie daného odboru. Dodržiavanie stanovených ochranných lehôt liekov v súlade s ochrannou zdravím zvierat a ľudí ako súčasť potravinového reťazca a ochrany životného prostredia.

Asanácia

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku hygieny a ochrany zdravím zvierat a ľudí, používania účinných prostriedkov a spôsobov asanácie, požiadaviek právnych predpisov vo veterinárnej starostlivosti pri potlačovaní a likvidácii nákaz, pri výrobe a spracovávaní potravinárskych produktov, pri spracovaní či odstraňovaní konfiškátov, odpadov a zvlášť nebezpečného materiálu. Zásady a ochranu zdravím človeka pri práci v tejto oblasti. Musia v nej byť obsiahnuté poznatky z oblasti dezinfekcie, dezinfekcie deratizácie, dezodorizácie, zneškodňovania infekčného materiálu, uplatňovania predpisov, zásad a pravidiel bezpečnosti práce a ochrany životného prostredia. K získaniu odborných zručností je nevyhnutný nácvik klinických disciplín. Problematika farmakológie a asanácie je naviazaná na poznatky z oblasti: biológie, chémie, hygieny a technológie chovu zvierat, patológie, mikrobiológie, parazitológie a epizootológie, výživy a dietetiky, veterinárnej starostlivosti a nácviku praktických činností.

Chirurgia

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku zo základov všeobecnej a špeciálnej chirurgie v takom rozsahu, aby veterinárny zdravotník, asistent vedel v nadväznosti na klinické vyšetrenie zvierat vo veterinárnej ambulancii ako aj v terénnej praxi samostatne pripraviť operačné pole, vykonávať asistenciu pri operácii a práce inštrumentára. Samostatne vykonávať základné chirurgické úkony (ošetrenie rán, poskytnutie základnej prvej pomoci) a vykonávať odbornú pomocnú prácu pod dohľadom veterinárneho lekára, správne aplikovať lieky, využívať fyzikálnu terapiu, pripraviť a obslúžiť chirurgickú a prístrojovú techniku.

Problematika nadväzuje na poznatky z biológie, chémie, anatómie a fyziológie zvierat, hygieny a technológie chovu hospodárskych zvierat, mikrobiológie, parazitológie a epizootológie, patológie, farmakológie, asanácie, veterinárnej starostlivosti, chorôb zvierat, hygieny a technológia chovu zvierat a praktickej činnosti v odbore.

Hygiena potravín

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku základov hygieny potravín na úrovni výkonu činností úseku veterinárneho hygienického dozoru. Jej nevyhnutnou súčasťou je definovanie základných vlastností potravín a surovín živočíšneho pôvodu, vrátane zdravotnej a hygienickej nezávadnosti, mikrobiálneho profilu, dôrazu na nutričné vlastnosti potravín. Získanie ucelených poznatkov o hygienických požiadavkách na suroviny a potraviny, o nežiaducich zmenách spôsobených v procese výroby technológiou a o zdravotných problémoch spojených s konzumáciou takýchto potravín, čo môže mať prípadné psychologické, morálne, ekonomické až trestnoprávne dôsledky. Zručnosti a správne návyky pri hodnotení základných požiadaviek na suroviny a potraviny živočíšneho pôvodu, správnom posúdení surovín a potravín na základe kontroly riadenia výrobného procesu

a preverovaní hotového výrobku laboratórnym vyšetrením, zostavovaní hygienických režimov výroby, overovaní zdravotnej neškodnosti a kvality výrobkov podľa právnych noriem, vedení evidencie na základe systému analýz rizík a rozhodujúcich kontrolných bodov (HCCP - Hazard Analysis and Critical Control Points).

Problematika nadväzuje na poznatky z oblasti chémie, laboratórnej techniky, anatómie a fyziológie, výživy a dietetiky, veterinárnej starostlivosti a hygieny chovu zvierat.

Laboratórna technika

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku poznania, aplikácie a využívania metód vo veterinárnom výskume, v laboratórnom vyšetrovaní biologického materiálu a v laboratórnej kontrole krmív, potravín a surovín živočíšneho pôvodu. Význam a činnosť veterinárnych laboratórnych pracovísk a bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci v týchto zariadeniach. Zručnosti pri plnení úloh laboratórneho vyšetrenia a kontroly spočívajúce v odbere, skladovaní, uchovávaní, preprave a zasielaní vzoriek na laboratórne vyšetrenia, eliminovaní účinkov laboratórnych chemikálií po skončení vyšetrení, príprave materiálu na vyšetrenie, vykonávaní základných operácií fyzikálneho, zmyslového, makroskopického a mikroskopického, chemického a biologického vyšetrenia podľa stanovených metodík.

Mnohostrannosť medzipredmetových vzťahov vyžaduje, aby sa pri tvorbe školských vzdelávacích programov skoordinovala problematika zo všetkých subsekvencií veterinárnych činností poľnohospodárskej výroby a vybraných oblastí potravinárstva. Nakoľko si nácvik laboratórnych prác vyžaduje prácu aj so špičkovou technikou a drahými prístrojmi je nutné ich zabezpečenie zmluvne s inými inštitúciami.

Biologická a chemická podstata veterinárskych vied

Biologická a chemická podstata veterinárskych vied je založená na poznatkoch biologickej, chemickej, biochemickej ako aj biofyzikálnej podstaty, ktoré tvoria základ pre štúdium všetkých subsekvencií veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva, životného prostredia a jeho vplyvu na organizmy a zvieratá, technologických procesov, strojov a zariadení v technologických procesoch poľnohospodárskej výroby. V tejto oblasti sa veterinárske vedy z hľadiska prírodných vied zameriavajú vo svojom obsahu na jednotlivé špecifiká z oblasti zoológie, etológie zvierat a veterinárnej starostlivosti.

Životné prostredie a jeho vplyv na organizmy a zvieratá vo veterinárskych vedách

Životné prostredie a jeho vplyv na organizmy a zvieratá vo veterinárskych vedách je založené na poznatkoch o vzájomných vzťahoch medzi človekom a životným prostredím. Zameriava sa na ochranu biodiverzity, dopad činnosti človeka na životné prostredie, prírodné zdroje energie a surovín, odstraňovanie odpadov, súčasné globálne problémy a príčiny ich vzniku, na ochranu prírody a krajiny, zásady trvalo udržateľného rozvoja a zodpovednosť jedinca za ochranu prírody, životného prostredia a jeho tvorby.

Odborná problematika veterinárskych vied sa orientuje na poznatky o systéme a organizácii ochrany prírody a krajiny v Slovenskej republike, ako aj na úrovni Európskeho spoločenstva, v súlade s medzinárodnými zmluvami nástrojmi tvorby a ochrany životného prostredia.

Všetky poznatky z tejto oblasti sú orientované na vytváranie kladného vzťahu k prírodnému prostrediu, a výchovu k ekologickému mysleniu vo vzťahu k poľnohospodárskej výrobe. Problematika ochrany biodiverzity svojím obsahom nadväzuje na poznatky z oblasti biológie, rozširuje ich najmä o ohrozené a chránené druhy zvierat a rastlín na Slovensku a zahŕňa využívanie a ochranu prírodných zdrojov v poľnohospodárskej výrobe.

V rámci nadväznosti na ďalšie oblasti pri tvorbe školských vzdelávacích programov je vo väzbe s poznatkami z ekológie, poľovníctva a asanácie.

Technologické procesy vo veterinárskych vedách

Má tieto **subsekvencie**:

Zoologický systém zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať problematiku chovu zvierat, poznatky z praktického chovu a starostlivosti o zvieratá, zo zoológie, od ktorých sa odvíjajú väzby na spôsob života, chov, výživu, chovné prostredie a zdravotnú starostlivosť všetkých chovaných zvierat v spoločnosti človeka. Náplňou problematiky sú poznatky z taxonómie zvierat podľa zoologickej klasifikačnej úrovne, podľa druhovej a

plemennej príslušnosti, poznanie medzidruhových vzťahov, vývojové stupne a príbuzenské vzťahy rozličných živočíšnych skupín. Následne poznatky o vonkajšej stavbe tela, spôsobe života a špecifiky významných aspektov z pohľadu ohrozenia živočíchov a ich ochrany, v rámci medzinárodného dohovoru CITES a platné právne normy vzťahujúce sa na chov všetkých druhov zvierat.

Hygiena chovu a ošetrovania zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o podstate, význame a úlohách chovu zvierat a výroby produktov živočíšnej výroby, hygiene prostredia zvierat, chovu zvierat a živočíšnej výroby, chemické, fyzikálne a biologické vlastnosti ovzdušia, pôdy a vody. Hygienu výživy a kŕmenia zvierat, hygienu ustajnenia zvierat a asanáciu. Spôsoby získavania potravy, čo je podstatné pre výber životného prostredia, spôsobu chovu, výber chovných zariadení, ubikácií, rehabilitačných centier a útulkov voľne žijúcich zvierat. Ošetrovanie zvierat, ochranu životného prostredia v chovoch zvierat. Všeobecné základy živočíšnej výroby pre cudzokrajné zvieratá, hospodárske zvieratá, domáce zvieratá, príčiny a spôsoby domestikácie. Vzťahy medzi tvarom orgánov a ich činnosťou, vonkajšie a vnútorné činitele ovplyvňujúce vlastnosti zvierat, rozdelenie vlastností (morfologické, fyziologické). Vedenie zootechnickej evidencie a plemenárskej dokumentácie. Metódy hodnotenia správania sa zvierat, sledovanie a hodnotenie sociálnej aktivity. Hygienu a technológiu v chovoch jednotlivých druhov zvierat – význam jednotlivých druhov zvierat, hygienické a veterinárne opatrenia v chovoch jednotlivých druhov a kategórií zvierat, pri ich nákupe a presunoch, jednotlivé plemená zvierat podľa druhov a kategórií a špecifikácie študijného odboru. Hygienu chovu, výkrmu a odstavu mláďat, ustajnenia, ošetrovania, kŕmenia, výroby mlieka a mäsa. Zriadenie farmy pre jednotlivé druhy zvierat, plán pripúšťania a pôrodu, hygienické a zootechnické hodnotenie plemenitby a bonitácie zvierat. Vykonávanie účinných opatrení na predchádzanie vzniku ochorení zvierat a sanácie životného prostredia. Dodržiavanie európskych noriem pre zabezpečenie pohody zvierat. Primeranou odbornou úrovňou a znalosťou právnych noriem realizovať chovy s vysokou mierou bezstresovej záťaže zvierat.

Ochrana ohrozených druhov, rozmnožovanie v zajatí a ich opätovný návrat do prírody, ochrana týraných a odchyt zabehnutých zvierat. Problematika nadväzuje na poznatky z biológie, chémie, fyziológie, veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva,

Výživa a kŕmenie zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o najvýznamnejších poľnohospodárskych plodinách využívaných v živočíšnej výrobe, krmovinách a produktoch na výrobu krmív. Technológii pestovania poľnohospodársky dôležitých rastlín s osobitným dôrazom na význam životného prostredia rastlín a vplyvu vegetačných činiteľov. Pracovné operácie pri obrábaní pôdy a ošetrovaní rastlín počas vegetácie, poznanie základných hnojív a pesticídov a ich aplikáciu, produkciu liečivých rastlín pre farmaceutický priemysel a veterinárnu prax. Základné poznatky o živinách obsiahnutých v jednotlivých krmivách, o ich metabolizme v organizme, rozdelení krmív podľa pôvodu, obsahu živín, výrobe a konzervovaní krmív. Využití krmív pri zostavovaní kŕmnych dávok, kŕmení zvierat, racionálnom využití krmív pre zdravie a produkciu zvierat s výsledným efektom zdravotne neškodnej a vysokonutritívnej komodity pre zabezpečenie výživy ľudí.

Problematika nadväzuje na oblasti biológie, chémie, farmakológie, veterinárnej starostlivosti, hygieny a technológie chovu zvierat, základov mechanizácie a praktických činností v jednotlivých študijných odboroch.

Reprodukcia zvierat

Táto subsekvencia musí zahŕňať poznatky o plodnosti, reprodukcii zvierat so zameraním na možnosti rozmnožovania a dedičnosti exteriérových a morfologických znakov zvierat v rôznych podmienkach za účelom odborného a racionálneho zasahovania do fyziologického procesu, rozmnožovania zvierat s uplatnením najnovších poznatkov genetiky, farmakológie. Poznatky o poslaní zoologických záhrad v treťom tisícročí, rozmnožovaní chovaných zvierat, ohrozených druhov zvierat na základe znalosti etológie a fyziológie rozmnožovania, dĺžky a priebehu gravidity, priebehu pôrodu a starostlivosti o mláďatá po pôrode v chovateľskom, ako aj v prirodzenom biotope. Návod na imitovanie prirodzených podmienok, vhodných pre rozmnožovanie jednotlivých druhov, špeciálne návody k možnostiam riadenej reprodukcie cudzokrajných a ohrozených druhov zvierat pomocou inseminácie, embryotransféru a medzidruhového prenosu embryí, o chorobách plemenných zvierat (niektorých defektoch a chorobách, imunogenetických a polymorfných znakoch niektorých druhov a plemien, so zameraním na preukázanie pôvodu plemien) so zameraním na preukázanie pôvodu plemien. Poznanie metód čistokrvnej plemenitby, šľachtenia, najnovších metód riadenej reprodukcie cestou génových manipulácií, za účelom zvyšovania reprodukčných, produkčných ukazovateľov a zdravia zvierat. Poznanie

diagnostiky a prejavov ruje jednotlivých druhov hospodárskych zvierat, diagnostiky porúch párenia, optimálneho času na pripustenie a optimálny výber inseminačnej metódy. Poznanie metód odberu, vyšetrovania spracovania a uchovávaní ejakulátu pre potreby praxe. Sterilizáciu a kastráciu, gynekológiu pôrodu, pôrodných problémov a popôrodnej starostlivosti. Získavanie zručností prostredníctvom priameho kontaktu so živými zvieratami v špecializovaných učebniach, hospodárskych zariadeniach a v ZOO.

Problematika nadväzuje na poznatky z biológie, chémie, fyziológie, veterinárnych činností v poľnohospodárskej výrobe a vybraných oblastiach potravinárstva,

Stroje a zariadenia pre technologické procesy vo veterinárskych vedách

Problematika strojov a zariadení pre technologické procesy vo veterinárskych vedách

musí zahŕňať poznatky o základných princípoch strojov a zariadení v živočíšnej výrobe a poľnohospodárskej technike, spôsoby vybavovania fariem a poľnohospodárskych prevádzok strojmi a technologickými zariadeniami, zostavovanie technologických liniek a ich efektívne využívanie. V nadväznosti na problematiku hygieny a technológie chovu zvierat najmä poznatky o technológii mechanizačných prostriedkov na prípravu a zakladanie krmív, napájanie zvierat, čistenie a priväzovanie zvierat, odpratávanie výkalov, získavanie a ošetrovanie produktov živočíšnej výroby a spôsoby prepravy zvierat v súlade s právnymi normami.

Informačné technológie a využívanie výpočtovej techniky vo veterinárskych vedách

Problematika využívania Informačných technológií a výpočtovej techniky vo veterinárskych vedách musí zahŕňať problematiku kancelárskych, textových, tabuľkových, grafických, prezentačných aplikácií, a softwarových aplikácií v odbornej praxi tak, aby optimálne dopĺňala v jednotlivých študijných odboroch veterinárskych vied poznatky vyhodnocovania technologických procesov, chovu zvierat, ich výživy, reprodukcie a prevencie chorôb a spracovania produktov v týchto procesoch.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- vykonať základné ošetrenie zvierat,
- asistovať a spolupracovať pri komplexnej veterinárnej starostlivosti,
- ovládať fixáciu jednotlivých druhov zvierat,
- vykonať prípravu pacienta na chirurgický zákrok, pripraviť nástroje a asistovať pri chirurgických zákrokoch, vykonať základné chirurgické úkony, v rátane ošetrenia rán,
- rozpoznať infekčné a neinfekčné choroby zvierat a zabezpečiť následné opatrenia,
- vykonať odber biologického materiálu normatívnym spôsobom,
- vykonať laboratórne vyšetrenie biologického materiálu,
- ovládať farmakologické zásady liečby a vykonať podávanie základných liečiv podľa pokynov veterinárneho lekára,
- uplatniť problematiku samosprávy v chove psov a ochrane životného prostredia,
- manipulovať so základnou diagnostickou veterinárnou technikou,
- navrhnuť a ovládať základné asanačné postupy,
- viesť veterinárnu dokumentáciu,
- uplatniť zásady hygieny a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v chove zvierat,
- dodržiavať technologickú disciplínu, technické a technologické postupy pri výrobe surovín a potravín živočíšneho pôvodu,
- navrhnuť a vypočítať krmné dávky pre jednotlivé druhy a kategórie zvierat s ohľadom na ich zdravie a kvalitu produkcie,
- navrhnuť chovné zariadenia a realizovať chov vybraných zvierat s rešpektovaním ich životných nárokov,
- uplatniť prípadové štúdie nákazových situácií,
- uplatniť výpočtovú techniku a informačné technológie pri riešení odborných úloh,
- uplatniť ekonomické princípy, zákonitosti a zásady pri podnikaní vo veterinárskych vedách,
- uplatniť veterinárne predpisy, zásady a spôsoby ochrany zamestnancov, návštevníkov, zvierat a výrobkov pred jadrovým žiarením, všetky ďalšie predpisy súvisiace s hygienou a bezpečnosťou pri práci a ochranou pred požiarom,
- pracovať s právnymi normami v oblasti podnikania vo veterinárnej praxi,

- organizovať a vykonávať činnosti, vyplývajúce z eliminácie zdrojov znečistenia životného prostredia,
- zabezpečiť disciplínu a niešť zodpovednosť za výsledky svojej pracovnej činnosti a činnosti členov pracovných kolektívov, dodržiavať technologické postupy.

Obsahové štandardy

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ochrana pred požiarom

Praktická časť prípravy sa realizuje formami praktických cvičení a odbornej praxe, ktoré zabezpečujú upevňovanie odborných zručností, návykov a utváranie odborných postojov a názorov, vo vzťahu k odboru štúdia, k plneniu pracovných povinností a pocitu zodpovednosti za zverené hodnoty a výsledky svojej činnosti. Zvláštny dôraz sa kladie na trvalé osvojenie návykov ochrany zdravia, hygieny a bezpečnosti práce a ochrany pred požiarom a dodržiavanie platných právnych noriem.

Veterinárne a zootechnické činnosti

Obsahujú problematiku zootechnických činností, ktoré spočívajú v starostlivosti o zvieratá, hygienu ich životného prostredia vrátane asanácie. Základné činnosti spočívajú v pri posudzovaní kvality ustajnenia, ovládania a fixácie zvierat, praktických zručností pri obsluhu maštalnej mechanizácie a malotraktora. Zručnosti pri získavaní mlieka a hygieny spracovania mlieka v prvovýrobe. Zručnosti a návyky pri starostlivosti o zvieratá, hygienu potravín a surovín živočíšneho pôvodu a ich laboratórnu kontrolu podľa špecifik študijného odboru. Nadväzne praktické činnosti veterinárneho zdravotníka, asistenta s hygienickými návykmi pri práci v živočíšnej a rastlinnej výrobe a v iných chovoch zvierat podľa špecializácie študijného odboru. Nácvik poskytovania prvej pomoci zvieratám pred príchodom veterinárneho lekára, t.j. aplikáciu liečiv a vakcín, odbery vzoriek a telových sekrétov, používanie obväzovej techniky. Nácvik spôsobov bežného a špecifického klinického vyšetrovania zvierat. Nácvik prípravy na jednoduché operačné zákroky, patologicko-anatomickú pitvu, jednoduché chirurgické a ortopedické úkony.

Laboratórne techniky

Obsahujú problematiku nácviku laboratórnej techniky, vyšetrovanie vzoriek rôznymi laboratórnymi metódami a skúškami, vyšetrovanie mlieka a mäsa, nácvik asanácie objektov a vedenie záznamov o priebehu a absolvovaní praxe.

Prevádzkovo-ekonomické činnosti

V rámci nácviku riadenia podniku, firmy si žiaci osvojujú zručnosti pri realizácii prevádzkovo-ekonomických činností, poradenstva a služieb podľa špecifik v jednotlivých študijných odboroch v rámci technicko-hospodárskych kompetencií absolventa vo veterinárskych disciplínach.

12.5 ÚČELOVÉ KURZY

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov odborného vzdelávania a prípravy môžu byť účelové kurzy, ktoré predstavujú integrujúcu zložku vedomostí, zručností a postojov. V nadväznosti na získané poznatky v oblasti teoretického a praktického vzdelávania účelové učivo poskytuje žiakovi doplňujúce, rozširujúce, upevňovacie a overovacie vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na zvládnutie situácií a aktivít, ktoré môžu nastať vznikom nepredvídaných skutočností.

KURZ ODCHYTU TÚLAVÝCH ZVIERAT

Kurz je zameraný na problematiku odchyty zatúlaných a nechcených zvierat vo verejnom záujme. Aby absolvent kurzu získal špecifické odborné vedomosti o problematike riešenia odchyty túlavých zvierat, zabehnutých zvierat a welfar zvierat musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsa-

novými štandardmi.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- uplatniť platnú legislatívu o riešení odchyty zabehnutých a túlavých zvierat,
- získať poznatky o správaní sa zvierat, rozlíšiť správanie zdravého a chorého zvieraťa,
- popísať základy anatómie a fyziológie psov, mačiek,
- riešiť a ovládať rôzne spôsoby a metódy odchyty zvierat,
- uplatniť zásady bezpečnosti a ochrany pri odchyte,
- spolupracovať v riešení problematiky s miestnou samosprávou, políciou, inšpektormi na ochranu zvierat,
- vysvetliť zásady asanácie životného prostredia,
- pracovať samostatne a vytvárať podmienky pri starostlivosti a záchrane zabehnutých a opustených zvierat.

Obsahové štandardy

Zákony, vyhlášky nariadenia

Zákon o veterinárnej starostlivosti, prehľad o platných právnych normách, súvisiacich s problematikou chovu spoločenských zvierat a nebezpečných zvierat, zákon o ochrane zdravia ľudí. Riešenie sťažností, pokút, úlohy miest a obcí, problém neevidovaných psov.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dodržiavanie osobitných bezpečnostných a ochranných opatrení, súvisiacich s odchytom zvierat.

Základy kynológie

Výber odbornej problematiky z anatómie, fyziológie, chovu a etológie psov. Štruktúra a funkcia psích hotelov, útulkov, karantény, podmienky pre držanie psov.

Hygiena chovu a životné prostredie psov a mačiek

Nároky na chov zvierat, asanačné postupy po odchode zo zariadenia a súvisiace predpisy.

Choroby

Najzávažnejšie choroby psov a mačiek, antropozoonózy, besnota a príznaky besnoty. Parazitózy psov a mačiek, vakcinačný program a preventívne očkovanie.

Odchyt zvierat

Spôsoby odchyty a používanie pomôcok, spôsoby manuálneho a farmakologického odchyty. Farmakologické preparáty a ich účinok, bezpečnosť a ochranu zdravia pri tejto činnosti. Právne, materiálne a personálne zabezpečenie odchytovanej stanice. Imobilizačné a odchyťovanie pomôcky, pasce, fixačné potreby, OOPP, zabezpečenie zvieraťa po odchyte, manipuláciu s pomôckami pri odchyte.

KURZ DEZINFEKČIE, DEZINSEKCIE A DERATIZÁCIE

Kurz umožní rozšírenie odborného profilu absolventa. Vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov a vek nad 18 rokov. Vhodný je pre všetky poľnohospodárske odbery. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať príslušné všeobecne záväzné právne predpisy,
- popísať rôzne chemické prípravky používané pri výkone DDD činnosti,
- uplatniť zásady správneho uchovávaní a uskladňovania DDD prostriedkov,
- bezpečne manipulovať s DDD prostriedkami,
- aplikovať DDD prostriedky, popísať zásady a metódy ich používania,
- poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch,
- uplatniť zásady asanácie a ochrany životného prostredia,
- uplatniť zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Obsahové štandardy

Platné všeobecne záväzné právne predpisy

Prehľad o platných právnych predpisoch, zákon o asanácii, preventívnych asanačných postupoch v chovoch jednotlivých druhov zvierat, v potravinárskych prevádzkach, poľnohospodárskych skladoch, v komunálnej sfére a v prevádzkach súvisiacich s výkonom veterinárnej činnosti.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dodržiavanie osobitných bezpečnostných a ochranných opatrení, súvisiacich s výkonom asanačnej činnosti.

Biologické príčiny ochorenia

Mikroorganizmy, hmyz, hlodavce a spôsoby narušania životného prostredia a potravinového reťazca s negatívnym dopadom na zdravie zvierat a ľudí.

Práca s jedmi a látkami zdraviu škodlivými, prevencia otráv

Zásady pri práci s jedmi a zdraviu škodlivými látkami, technologické postupy pri práci s jedovatými plynmi, vybavenie plynovacích skupín a ochrana zdravia pri manipulácii, zásady poskytovanie prvej pomoci

Spôsoby, metódy, asanačné prostriedky

Hospodársky a zdravotný význam asanácie, technológia asanačných postupov, jednotlivé skupiny prípravkov DDD, príprava, uchovávanie, aplikácie podľa platných predpisov.

Asanácia, hospodársky a zdravotný význam, spôsoby, metódy,

Hospodársky a zdravotný význam asanácie, finančná náročnosť, odborná spôsobilosť, spôsoby vykonávania .

Špecifické chemické látky, zvlášť nebezpečné jedy, omamné látky a látky zdraviu škodlivé

Jednotlivé skupiny DDD prostriedkov, triedenie podľa charakteru, škodlivosti a toxicity pre ľudí i zvieratá, mechanizmus účinku, príprava a použitie v predpísanej koncentrácii.

KURZ INSEMINÁCIE OŠÍPANÝCH

Náplňou kurzu inseminácie ošípaných je technika umelej formy oplodnenia. Vyžaduje sa od uchádzačov dobrý zdravotný stav a vek nad 18 rokov. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať platné všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti inseminácie ošípaných,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri výkone inseminácie ošípaných,
- vysvetliť anatómiu pohlavných orgánov a fyziológiu rozmnožovania ošípaných,
- popísať metódy odberu ejakulátu od kancov, jeho základné vyšetrenie, spôsoby prípravy inseminačných dávok, ich skladovanie a prepravu,
- definovať inseminačné pomôcky,
- ovládať metódy inseminácie prasníc,
- viesť záznamy a evidenciu inseminovaných prasníc,
- vykonať insemináciu ošípaných.

Obsahové štandardy

Platné všeobecne záväzné právne predpisy

Ekonomická produkcia mäsa a plemenného chovného materiálu, platné normy v reprodukčných chovoch prasníc a kancov, zákon o veterinárnej starostlivosti, normy na získanie kompetencií na výkon inseminačnej práce.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Bezpečnostné pravidlá, dodržiavanie hygieny a ochrany zdravia človeka a zvierat pri inseminačných úkonoch

Anatómia a fyziológia pohlavných orgánov kancov a prasníc

Využitie reprodukčných schopností prasníc a prasníčiek, anatómia pohlavných orgánov kancov a prasníc, pohlavná, chovateľská a telesná dospelosť prasníc, zákonitosti pohlavného cyklu, pohlavnou aktivitou kancov a prasníc, detekcia ruje a stanovenie optimálnej doby pripúšťania

Odber a spracovanie ejakulátu od kancov

Reprodukcia semena od kancov geneticky nukleového stáda, metódy odberu ejakulátu, základné hodnotenie a riedenie, prípravy, konzervovanie, skladovania a prepravy inseminačných dávok

Príprava a výkon inseminácie prasníc

Detekcia ruje a stanovenie optimálnej doby pripúšťania, príprava inseminačnej dávky, pomôcky na vlastný výkon inseminácie, pripúšťanie, záznamy a evidencia o inseminácii prasníc.

KURZ PRÍPRAVY NA ZÍSKANIE ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI POSUDZOVANIA A SENZORICKÉHO HODNOTENIA POTRAVINÁRSKÝCH A POĽNOHOSPODÁRSKÝCH VÝROBKOV

Kurz umožní rozšírenie odborného profilu absolventa v posudzovaní spôsobilosti a senzorickom hodnotení potravinárskych a poľnohospodárskych výrobkov. Vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov a vek nad 18 rokov. Vhodný je pre všetky skupiny študijných odborov veterinárskych vied a študijné odbory poľnohospodárstva. Aby absolvent vzdelávacieho programu spoľahlivo preukázal výkon v tejto vzdelávacej oblasti, musí disponovať stanovenými výkonovými štandardmi a ovládať učivo predpísané obsahovými štandardmi.

Výkonové štandardy TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať príslušné platné všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti senzorickej analýzy,
- vysvetliť význam senzorickej analýzy v celkovom hodnotení kvality potravín a poľnohospodárskych výrobkov,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v laboratóriu,
- vysvetliť anatómiu a fyziológiu zmyslových orgánov,
- aplikovať metódy senzorickej analýzy,
- kvantitatívne a kvalitatívne rozlišovať zmeny zmyslových vnemov,
- objektívne zhodnotiť a uplatňovať morálne a etické zásady,
- viesť záznamy a evidenciu výsledkov hodnotenia.

Obsahové štandardy

Význam senzorickej analýzy

Význam senzorickej analýzy pri celkovom hodnotení kvality surovín a výrobkov z hľadiska ochrany zdravia spotrebiteľa.

Platné všeobecne záväzné právne predpisy

Získať prehľad o platných právnych predpisoch, súvisiacich so senzorickým hodnotením.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Základné bezpečnostné pravidlá pri zmyslovom vyšetrení, platné normy posudzovania potravín v zmysle legislatívy národnej a nadnárodnej úrovne SR a EU, legislatíva HACCP, ISO normy, analýzy, medzinárodné právne predpisy.

Anatómia a fyziológia zmyslových orgánov človeka

Poznať anatómiu a fyziológiu zmyslových orgánov človeka, pojem receptor, klasifikáciu receptorov a proces vnímania.

Metódy senzorickej analýzy

Metódy senzorickej analýzy pri posudzovaní jednotlivých komodít, eliminovanie negatívnych vplyvov pri senzorickom hodnotení, vyvarovať sa chýb s cieľom maximálnej objektivizácie hodnotenia.

Záznamy a evidencia

Evidovanie výsledkov senzorickej analýzy, ich objektívna interpretácia a rozhodnutie o nezávadnosti a poživatelnosti, objektívne hodnotenie a uplatňovanie morálnych a etických zásad.

PREPARÁTORSKÝ KURZ – PREPAROVANIE PERNATEJ, SRSTNATEJ ZVERI A TROFEJÍ

Obsahom kurzu je získanie teoretických poznatkov a praktických návykov v preparovaní pernatej a srstnatej zveri a úpravy trofejí.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať príslušné platné všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti získavania a manipulácie

- so zverou a o ochrane zveri,
- uplatniť bezpečnosť a ochranu zdravia pri manipulácii – preparovaní,
- rozoznať základné príznaky infekčných ochorení prenosných na ľudí,
- vyrobiť trvalé preparáty príslušným postupom podľa návodov, s použitím pomôcok a konzervačných materiálov,
- vykonať nácvik preparovania.

Obsahové štandardy

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Základné bezpečnostné pravidlá, ktoré je potrebné dodržiavať pri výrobe preparátov, práca s chemikáliami a nebezpečnými látkami.

Ochrana zveri

Postavenie a funkcia zvierat a živočíchov v prírode, kultúrne a vedecké zdôvodnenie vybraných častí prírody v zmysle platných zákonov, oboznamuje o spôsobe získavania a evidencií biologického materiálu na preparovanie v súlade s normami na ochranu zvierat a živočíchov.

Choroby zveri

Základné ucelené znalosti o infekčných chorobách jednotlivých druhov pernatej a srstnatej zveri. Základy o rozpoznání chorôb živej a usmrtenej zveri. Ochrana pred zooantroponózami.

Úprava trofejí a trvalého preparátu

Tradície preparátorstva, návody, postupy prác a potrebné pomôcky, chemikálie a preparačný materiál pri výrobe a spracovaní preparátov a trofejí, rozširovanie múzejných zbierok na výchovné, pedagogické a záujmové účely.

Výroba trvalého preparátu - spracovanie biologického materiálu

Praktické spracovanie biologického materiálu a výrobu trvalého preparátu. Technológia výroby na preparovanie pernatej, srstnatej zveri a trofejí. Trvanlivosť, kvalita, účelnosť, využiteľnosť, bezpečnosť a vhodnosť umiestnenia trofejí, múzejníctvo, výstavníctvo, súkromné zbierky, význam preparátov a trofejí ohrozených a vyhynutých živočíchov.

KURZ OCHRANY ZVIERAT PRI PREPRAVE

Obsahom kurzu je ochrana zvierat pri ich preprave v súlade so všeobecno-záväznými právnymi predpismi, zooveterinárnymi zásadami a zásadami welfare.

TEORETICKÉ VZDELÁVANIE

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- popísať všeobecno-záväzné právne predpisy pri premiestňovaní všetkých druhov zvierat,
- aplikovať poznatky o správaní sa zvierat, rozlíšiť správanie zdravého a chorého zvieraťa,
- popísať základy anatómie, fyziológie a etológie všetkých druhov prepravovaných zvierat,
- ovládať spôsoby nakladania zvierat na dopravný prostriedok, jeho transport a starostlivosť počas prepravy,
- uplatniť zásady bezpečnosti a ochrany pri manipulácii so zvieratami a pri preprave,
- spolupracovať s dopravnou políciou, inšpektormi na ochranu zvierat, colnými orgánmi, hraničnou veterinárnou službou,
- uplatniť zásady asanácie životného prostredia a komplexne DDD,
- vytvoriť vhodné podmienky k preprave zvierat.

Obsahové štandardy

Zákony, vyhlášky, nariadenia

Prehľad o platných právnych predpisoch, súvisiacich s problematikou prepravy zvierat a to Nariadenie rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a Zákon č. 39/2007 Z.z o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Trestný zákon č. 300/2005 Z.z. v súvislosti s týraním zvierat.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dodržiavanie všeobecných ale aj osobitných bezpečnostných a ochranných opatrení, súvisiacich s prepravou jednotlivých druhov zvierat.

Hygiena chovu a životné prostredie hospodárskych, spoločenských, exotických a nebezpečných zvierat

Základné vedomosti o fyziológii zvierat so zreteľom na kŕmenie, napájanie, odpočinok a ich správanie, o rizikách prepravy a strese, o vplyve spôsobu jazdy a manipulácie so zvieratami na ich pohodu, reprodukciu, príp. produkciu a kvalitu mäsa. Spôsoby manipulácie so zvieratami, riešenie kritických situácií, o núdzové ošetrovanie, bezpečnosť zamestnancov, zaobchádzajúcich so zvieratami.

Choroby prepravovaných zvierat

Poznatky o prejavoch zdravia a choroby, ako predpoklad spôsobilosti na prepravu. Zásady nakladania zvierat a postup pri nakládke, ako jednej z najnáročnejších operácií pri preprave.

Prepravná dokumentácia

Zákon o ochrane zdravia ľudí, riešenie sťažností na prepravu, zásady dezinfekcie motorových vozidiel, prepravujúcich zvieratá a príslušnej veterinárnej dokumentácie. Povinnosti vodičov a sprievodcov, osvedčenie o spôsobilosti a osvedčenie o schválení dopravného prostriedku na prepravu zvierat na dlhé vzdialenosti. a na krátke cesty..

Praktická časť – príprava vozidiel na prepravu zvierat, nakladanie zvierat, vyplňovanie príslušnej dokumentácie

Príslušná dokumentácia k nakladaniu preprave, osvedčenie, povolenie, sprievodný doklad, TRACES a CVED.

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre odborné vzdelávanie a prípravu

Skupina
študijných odborov

43 VETERINÁRSKE
VEDY

PRÍLOHOVÁ ČASŤ

Príloha 1 VYMEDZENIE POJMOV V ŠTÁTNO M VZDELÁVACOM PROGRAME

Štátny vzdelávací program používa pojmy, ktoré musí akceptovať aj školský vzdelávací program:

- **Vzdelávací program - Kurikulum** (angl. curriculum) – znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.
- **Kurikulárny dokument** vymedzuje vzdelávací program. Štátny vzdelávací program (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikul v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania⁶.
- **Cieľ vzdelávania** v ŠVP vyjadruje normy a požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy, je zameraný na komplexný rozvoj osobnosti žiaka. Sú to navrhované a plánované výsledky vzdelávania a učenia sa. Interpretujeme ich z hľadiska:
  - obsahového (spoločenská zameranosť vzdelávania),
  - vyučovacieho procesu (vyučovanie predmetov),
  - učenia sa žiakov,
  - výsledkov vyučovania (skúšanie).

Ciele vyučovacieho procesu musia spĺňať požiadavky na konzistentnosť, primeranosť, jednoznačnosť a kontrolovateľnosť žiackych výkonov s rešpektovaním taxonómie cieľov (úroveň osvojenia učiva).

Ciele vyučovacieho procesu sú usporiadané podľa hierarchie nasledovne:

- všeobecné ciele (celospoločenské) sú najabstraktnejšie a vyjadrujú výchovné (afektívne, postojoyé, hodnotové) ciele napr. formovať mravné vedomie, rozvíjať tvorivé myslenie, schopnosť riešiť problémy, schopnosť komunikovať, orientovať sa v množstve informácií, prevziať zodpovednosť ap. Informujú širokú verejnosť o vyučovacom procese školy a zároveň umožňujú, aby spoločnosť mohla klásť požiadavky na školu,
- inštitucionálne ciele (ciele školy, skupiny, jednotlivca) reprezentujú požiadavky školy na učebné/študijné odbory napr. profil absolventa, ciele vyučovacích predmetov a ich tematických celkov, výchovné ciele, všetko, čo by mal absolvent vedieť po ukončení vzdelávacieho programu napr. vytvárať kladný vzťah k prírode, prejavovať úctu k rodičom, rozvíjať manuálne a technické zručnosti ap.,
- špecifické ciele (konkrétne) predstavujú ciele vyučovacích hodín vyjadrené výkonmi žiakov v rámci tematických celkov. Sú to ciele:

⁶ Formálne vzdelávanie poskytujú školy s školskom systéme – materské, základné, stredné a vysoké školy. Je to počiatočné vzdelávanie, po ukončení ktorého sa získava prvá formálna úplná kvalifikácia.

- **vzdelávacie ciele:** zamerané na všestranný rozvoj osobnosti ako predpokladu sebvýchovy a sebvzdelávania. Zabezpečujú rozvoj záujmov a potrieb žiaka, jeho pamäti, reprodukčného a tvorivého myslenia. Vzdelávacie ciele sú zamerané hlavne na:
  - kognitívne (poznávacie) procesy, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť). Patrí sem porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a kritické hodnotenie,
  - psychomotorické (pohybové, zručnosti) procesy, ktorými sa osvojujú zručnosti (reč, písanie, manipulácia) a návyky. Patrí sem imitácia, koordinácia, automatizácia, ap.,
- **výchovné ciele:** zamerané na formovanie vzťahu žiakov k svetu, aby stanovené hodnoty prijímali, reagovali na ne, akceptovali ich, integrovali a zvnútorňovali sa s nimi. Vzťahujú sa na:
  - afektívne procesy vymedzujúce oblasť pocitov, postojov, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností. Patrí sem vnímavosť reagovania, oceňovanie hodnôt, charakter, ap.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu.

- **Štandard** je stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.
- **Vzdelávacie výstupy** sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolaní alebo skupine príbuzných povolaní. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) stanovené v profile absolventa voláme **kvalifikačný štandard**. Každý vzdelávacie výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.
- **Hodnotiaci štandard** definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z kvalifikačného - výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka. Hodnotiaci štandard zahŕňa:
  - kritériá hodnotenia pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto kompetencie osvojené. Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii,
  - prostriedky a postupy hodnotenia vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií,
  - organizačné a metodické pokyny pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.

- **Vzdelávací štandard** obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré majú žiaci dosiahnuť a vykonať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov v danom predmete, v danom tematickom celku alebo téme učiva.
- **Výkonový štandard** je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to významné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „*Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)*“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné priebežné (vyučovacia hodina) a sumatívne hodnotenie (záverečná, maturitná alebo absolventská skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie výkonovej normy. Na vyučovacej hodine sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe špecifických cieľov (výkonové štandardy) a po ukončení vzdelávacieho procesu sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe maturitných tém, zadaní alebo úloh (výkonový štandard) odvodené z profilu absolventa. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP a ŠkVP.
- **Obsahový štandard** vymedzuje základné učivo. Určuje rozsah požadovaných vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach.
- **Kompetencia**⁷ je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. V ŠVP a ŠkVP budú stanovené tieto kategórie kompetencií:
  - Kľúčové kompetencie chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného

⁷ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o Implementácii Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. Brusel. 2008.

vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie⁸.

- **Všeobecné kompetencie** sú základné kognitívne kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.
- **Odborné kompetencie** sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktívnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.
- **Kvalifikácia**⁹ je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ak kompetentný orgán rozhodne, že jednotlivec úspešne preukázal vzdelávací výstup podľa validného hodnotiaceho štandardu.
- **Základné učivo** – predstavuje obsahové štandardy, ktoré sú predmetom vzdelávania všetkých žiakov na danom stupni vzdelania. Obsahuje základné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré si musí žiak osvojiť na minimálnej požadovanej úrovni. Základné učivo je stanovené v štátnych vzdelávacích programoch.
- **Rozširujúce** (prehlbujúce, doplnkové, fakultatívne) **učivo** – dopĺňa a rozširuje základné učivo na danom stupni vzdelania podľa komplexných požiadaviek odboru štúdia tak, aby absolvent vzdelávacieho programu mohol získať požadovanú kvalifikáciu. Rozširujúce učivo je stanovené v školských vzdelávacích programoch.
- **Učenie** je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.
- **Vedomosti** sú výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré sa vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické.
- **Zručnosti** sú spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácií sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).

⁸ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie – Európsky referenčný rámec. Brusel. 2006.

⁹ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o Implementácii Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. Brusel. 2008.

- **Hodnotenie** je najvýznamnejšou časťou ŠkVP. Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú a porovnávajú výkony (vedomosti, zručnosti a kompetencie) žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením (maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom alebo učebnom odbore.
- **Kontrola vyučovacieho procesu** je proces, ktorým sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu – vzdelávacie ciele, vzdelávacie výstupy, čiže všetko, čo sa žiaci naučili, osvojili v oblasti kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Má dve roviny:
  - Zisťovanie výsledkov vyučovacieho procesu: preverovanie, skúšanie
  - Posúdenie výsledku vyučovacieho procesu: hodnotenie, preverovanie výsledkov podľa štandardov
- **Preverovanie** (skúšanie) **žiakov** je proces zisťovania výsledku vyučovacieho procesu na základe merania výkonov žiakov (výkonové štandardy), zistenie toho, čo žiaci vedia a čo nevedia, aká je miera toho čo vedia, oproti tomu, čo vedieť majú, ako sa zlepšili v porovnaní sami so sebou alebo skupinou.
- **Klasifikácia** je zaraďovanie jednotlivých výkonov žiaka do výkonnostných stupňov (v SR je päťstupňová klasifikačná stupnica). Základom na pridelenie klasifikačného stupňa (slovom, číslom, známkou), a tým zaradenie výkonu žiaka do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním.
- **Charakteristika ŠVP** je úvodom do vzdelávacieho programu a konkretizuje ho. Vysvetľuje jeho funkciu, vzťah ku školskému vzdelávaciemu programu (ďalej len „ŠkVP“), objasňuje pojmy, akými sú ciele vzdelávania, požiadavky na vzdelávanie, spôsoby a formy získavania vedomostí, zručností a kompetencií, ich vzťah k povolaniu a kvalifikácii, ktorú získavajú absolventi po ukončení programu. Sú závažnými charakteristikami pre ŠkVP. V tejto časti sa uvádza dĺžka štúdia, nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium, spôsob ukončenia štúdia, poskytnutý stupeň vzdelania, doklad o dosiahnutom vzdelaní, možnosti pracovného uplatnenia, možnosti ďalšieho vzdelávania ako závažné kritériá pre danú skupinu študijných odborov. Súčasťou charakteristiky je určenie požiadaviek a obmedzení vo vzťahu k prístupnosti povolania z hľadiska veku absolventov, zdravotného a telesného obmedzenia pri výkone povolania, k vhodnosti povolania pre osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, k najčastejším chorobám a ohrozenia zdravia v dôsledku výkonu povolania, atď. Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov, nariadení a vyhlášok uplatňovaných v danej skupine študijných odborov. V ŠkVP sú tieto oblasti podrobnejšie špecifikované a rozpracované vzhľadom na konkrétny odbor prípravy.
- **Profil absolventa ŠVP** je kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ho rozpracujú vo vlastných ŠkVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠkVP dosiahol konkrétnu kvalifikáciu – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zásadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu ku vzdelávaniu a učeníu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného

profilu sa v ŠVP sa definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolání (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolaní (študijný alebo učebný odbor).

- **Rámcový učebný plán** je základom pre tvorbu školských učebných plánov. ŠVP stanovuje záväzný minimálny počet hodín na všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie vrátane praktického vyučovania (odborný výcvik, odborná alebo umelecká prax, praktické cvičenia, iné).
- **Disponibilné hodiny** slúžia k rozšíreniu časových dotácií všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania a sú podporným stimulom pre školy pri rozpracovaní konkrétneho študijného alebo učebného odboru a odborného zamerania pri zohľadnení potrieb školy, rozvojových programov regiónu, zamestnávateľov alebo žiakov. Môžu sa využiť aj na podporu rozvoja osobnosti žiaka, jeho záujmovej orientácie zavedením pestrej škály voliteľných predmetov, prípadne ďalších účelovo zameraných kurzov.
- **Vzdelávacie oblasti** sú okruhy, v ktorých sú stanovené výkonové a obsahové štandardy. Výkonové štandardy sú záväznou normou pre školy na tvorbu vzdelávacích výstupov pre jednotlivé vyučovacie predmety. Obsahové štandardy sú záväznou normou pre školy na štruktúrovanie vyučovacích predmetov. Vzdelávacie oblasti v ŠVP sú orientované na základné učivo, ktoré musia školy povinne riešiť. Majú nadpredmetový charakter, čo umožňuje školám rôzne vytvárať vlastné ŠkVP, využívať medzipredmetové vzťahy, rozvíjať aplikačné súvislosti s ohľadom na daný študijný odbor alebo jeho odborné zameranie, rozvoj nových technológií, zmeny vo výrobných programoch podnikov, zahraničné poznatky a skúsenosti, individuálne potreby a špecifiká žiakov, rodičov a spoločnosti. Neoddeliteľnou súčasťou každej vzdelávacej oblasti sú aj výchovné a motivačné aspekty, ktoré sa musia začleniť do obsahu vzdelávania. V ŠkVP sa podľa základného stanovuje rozširujúce učivo, ktoré slúži na prehĺbenie základného učiva s ohľadom na záujmy žiaka, rozvoj jeho nadania, rozľadu, daný študijný alebo učebný odbor, odborné zameranie, požiadavky na praktické vyučovanie ap. Rozširujúce učivo má prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili zodpovedajúce vedomosti, zručnosti a kompetencie, určité postoje, hodnoty, rozhodovanie, atď. Patria tu aj voliteľné a nepovinné predmety, účelové kurzy v oblasti všeobecného a odborného vzdelávania, ktoré podporujú a prehľbujú špecifické záujmy žiaka, zdokonaľujú jeho kompetenčnú úroveň (teoretickú, praktickú, telesnú, osobnostnú). Tento typ učiva sa určí buď na štátnej úrovni alebo na úrovni škôl podľa indikovaných potrieb, záujmov a požiadaviek. Vytvára tiež integratívny vyučovací mostík pre rôzne projekty, písomné práce, a pod. Malo by sa predovšetkým zameriavať na materiálové a energetické zdroje, kvalitu pracovného prostredia, vplyvy pracovných činností na prostredie a zdravie, na technické a technologické procesy a riadiacu činnosť. Rozširujúce učivo sa môže realizovať rôznymi metódami a formami v rámci teoretického a praktického vyučovania, ale aj mimoškolskými aktivitami. V praktickom vyučovaní je vhodné viesť žiakov napr. k správne upotrebeniu, separovaniu a odvozu odpadov, využívaniu úsporných spotrebičov a postupov, dodržiavaniu požiadaviek na bezpečnosť a hygienu práce.

- **Učebné zdroje** chápeme ako učebné pomôcky, prostriedky a didaktickú techniku odporúčané vo vyučovacom procese. Sú nositeľom učiva a používajú sa v rôznych priestoroch (interiéry a exteriéry). Ich súčasťou sú aj moderné technológie vo vzdelávaní. ŠVP odporúča základné učebné zdroje pre danú skupinu študijných odborov. ŠkVP budú špecifikovať tie učebné zdroje, ktoré sú dôležité pre daný odbor štúdia. Učebné zdroje predstavujú zdroj významných informácií a prostriedkov na vytváranie zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov, orientácie na ich individuálne záujmy.
- **Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** je integrálnou súčasťou vzdelávacieho systému. ŠVP predkladá možnosti sprístupniť vzdelávací program čo najširšiemu spektru žiakov. Škola musí zvážiť tieto možnosti a rozhodnúť, či vzdelávací program je vhodný aj pre konkrétnu skupinu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, či je spôsobilá ho upraviť podľa podmienok, potrieb a druhu znevýhodnenia a prispôbiť podmienky na ich výučbu. Každá škola je však povinná sledovať individuálne potreby a záujmy žiakov a riešiť ich formou individuálnych učebných plánov a špecifických organizačných opatrení (napr. talentovaní alebo hyperaktívni žiaci).
- **Základné podmienky na realizáciu ŠVP** vychádzajú zo všeobecných platných noriem a určujú základné (minimálne) požiadavky na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu. Je úlohou školy, aby tieto požiadavky sformulované v ŠVP konkretizovala vo svojom ŠkVP podľa reálnych potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a možností. ŠVP determinuje základné materiálne, personálne a organizačné podmienky, ako aj nevyhnutné podmienky bezpečnosti a hygieny práce.

Príloha 2 ODPORÚČANÉ POSTUPY NA KONTROLU A HODNOTENIE ŽIAKOV

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné **formy** hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard). Hodnotia sa vzdelávacie výstupy priamo na vyučovacej hodine a po ukončení vzdelávacieho programu maturitné témy, zadania a úlohy na záverečnej, maturitnej a absolventskej skúške,
- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (záverečná, maturitná a absolventska skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom. Hodnotí sa ústne a využíva sa najmä pri hodnotení kľúčových kompetencií.

3) podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia na vyučovacej hodine,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia (štvrtročne, polročne, ročne).

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť (testy, písomné práce, ap.),
- b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
- b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
- b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v ŠkVP by malo byť založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje sa, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol alebo nie. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- **Kritériá hodnotenia** zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP by mali byť jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu, skupinovú prácu, laboratórnu prácu, ap. Kritériá sumatívneho hodnotenia by mali byť uvedené vzhľadom k stanoveným témam, zadaniam alebo úlohám ako príloha ŠkVP.
- **Spôsoby a postupy hodnotenia** môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:
  - a) podľa počtu skúšaných žiakov
    - individuálne
    - skupinovo
    - frontálne
  - b) podľa časového zaradenia
    - priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
    - súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
    - záverečné skúšanie (záverečné, maturitné, absolventske alebo opravné skúšky).
  - c) podľa spôsobu vyjadrovania sa
    - ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
    - písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
    - praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).
  - d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE	KOGNITÍVNE KOMPETENCIE
Praktické cvičenia Simulované situácie Úloha hrou Ústne odpovede Projekt Zistenie Stanovenie (niečo určiť) Prípadová štúdia Zapisovanie do pracovnej knihy Protokoly Správy Osobný rozhovor Dotazník	Ústna odpoveď (krátke, súvislé a obmedzené odpovede, doplnenia) Písomné odpovede (testy) Projekt Zistenie Stanovenie (niečo určiť) Porovnanie Prípadová štúdia Školská práca Úlohy a cvičenia

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.
- **Organizačné a metodické pokyny** sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre záverečnú, maturitnú alebo absolventskú skúšku.

Pravidlá hodnotenia (spôsoby hodnotenia a kritériá hodnotenia) sa musia vypracovať na celé obdobie štúdia pre všetky ročníky. Sú stanovené v učebných osnovách vyučovacích predmetov a sú záväzné pre učiteľa a žiaka. Súčasťou hodnotenia musí byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. V každom ŠKVP musia byť vytvorené jasné a objektívne pravidlá hodnotenia. Pri formulovaní pravidiel sa pridrižujú nasledujúceho usmernenia:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred,
- učíme žiakov pracovať aj s chybou, ap.

Príloha 3 ODPORÚČANÉ ZÁSADY PRE TVORBU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Školský vzdelávací program (ďalej len „ŠkVP“) je zásadným pedagogickým dokumentom školy, na základe ktorého realizuje škola vzdelávanie v danom učebnom alebo študijnom odbore. Je povinnou súčasťou školskej dokumentácie.

Školské vzdelávacie programy sú postavené na nasledovných **princípoch**:

- a. vytvárajú pluralitné a konkurenčné vzdelávacie prostredie medzi školami,
- b. podporujú autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c. vytvárajú sa pre konkrétny učebný alebo študijný odbor v danej skupine odborov vzdelávania,
- d. regulujú vzdelávacie podmienky v danej škole,
- e. v plnom rozsahu akceptujú potreby regionálneho trhu práce a rozvojové priority školy,
- f. dodržiavajú základný obsah vzdelávania a prípravy, ktorý vymedzuje štátny vzdelávací program,
- g. za ich vypracovanie a schválenie zodpovedá riaditeľ školy,
- h. súlad so štátnym vzdelávacím programom sleduje, kontroluje a hodnotí Štátna školská inšpekcia.

Pri spracovaní ŠkVP sa stanovujú tieto **zásady** ŠkVP:

- a) sa vypracuje **za celé obdobie štúdia** a riadi sa podľa relevantných ŠVP,
- b) na jednom stupni vzdelania sa pre jeden samostatný učebný alebo študijný odbor vrátane odborného/ných zamerania/ní vypracuje **jeden ŠkVP**,
- c) ŠkVP na danom stupni vzdelania bude integrovať **rôzne formy vzdelávania** – dennú, externú, kombinovanú,
- d) štruktúra ŠkVP musí byť v súlade so školským zákonom:
  - Úvodné identifikačné údaje (názov vzdelávacieho programu, kód a názov odboru štúdia, stupeň vzdelania, názov a adresa školy)
  - Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania
  - Vlastné zameranie školy (veľkosť a vybavenie školy, charakteristika pedagogického zboru, kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy, dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca, spolupráca s rodičmi, sociálnymi partnermi a inými subjektmi)
  - Profil absolventa (charakteristika a kompetencie absolventa)
  - Charakteristika školského vzdelávacieho programu (dĺžka štúdia, forma výchova a vzdelávania, vyučovací jazyk, spôsoby a podmienky ukončovania štúdia, doklad o získanom vzdelaní)
  - Učebný plán
  - Učebné osnovy/moduly pre všetky predmety
  - Materiálno-technické a priestorové podmienky
  - Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
  - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov
  - Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

- Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
- e) súčasťou ŠkVP bude aj prevodník na tvorbu učebných plánov, prehľad plánovania rozvoja kľúčových kompetencií, plán ďalšieho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov vrátane časového a vecného harmonogramu, prehľad projekčnej činnosti, témy pre záverečné skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, témy (zadania, úlohy) pre maturitné alebo absolventské skúšky vrátane hodnotiaceho materiálu, hodnotiaci materiál pre hodnotenie kľúčových kompetencií a ďalšie materiály podľa rozhodnutia školy,
- f) pri práci s kľúčovými kompetenciami dodržiavajte tieto pravidlá:
- pri tvorbe učebných osnov vyučovacieho predmetu vyberte jeden (prípadne dva) výkonový štandard kľúčových kompetencií, ktoré sú v rámci predmetu prioritné a súvisia s obsahom výučby,
  - výber kľúčových kompetencií by mal sledovať problematické oblasti osobnosti žiakov alebo rozvoj tých vlastností, ktoré u žiakov najfrekvencovanejšie,
  - výber kľúčových kompetencií je nutné organizovať v predmetových komisiách, aby sa v rámci vyučovacích predmetov pokryl čo najväčší počet kľúčových kompetencií,
  - na úrovni triedy sa vyberie jedna spoločná kľúčová kompetencia, ktorú budú rozvíjať a hodnotiť všetci učitelia v rámci vlastných vyučovacích predmetov,
  - každá kľúčová kompetencia musí mať stanovené metódy a formy práce,
  - každá kľúčová kompetencia uvedená v ŠkVP sa musí hodnotiť,
- g) profil absolventa derivujeme zo ŠVP, vybrané zodpovedajúce výkonové štandardy doplníme o ďalšie výkonové štandardy v spolupráci so zamestnávateľmi (analýza povolania) pre konkrétny učebný alebo študijný odbor,
- h) ŠkVP musí mať precízne vypracované pravidlá pre hodnotenie žiakov (kritériá hodnotenia, postupy a prostriedky hodnotenia) a pri svojej tvorbe postupuje v súlade s platnou metodikou.

ŠkVP vypracuje škola v súlade s príslušným ŠVP a metodickým pokynom, ktorým sa určia podrobnosti o tvorbe vzdelávacieho programu. Tvorba ŠkVP je v kompetencií riaditeľa školy, ktorý zodpovedá nielen za jeho kvalitu ale aj za jeho realizáciu. Vzdelávací program musí zabezpečiť súlad s regionálnymi potrebami trhu práce, s rozvojovými potrebami regiónu a požiadavkami zamestnávateľov na regionálnej alebo miestnej úrovni.

Škola má možnosť požiadať zodpovedajúce vzdelávacie subjekty a objednať si vypracovanie svojho programu. Do projektovania ŠkVP sa môže zapojiť verejné a neštátne inštitúcie.

Pri tvorbe ŠkVP, najmä v oblasti OVP, sa musí zohľadňovať ich relevantnosť a opodstatnenosť k rozvojovým regionálnym programom, strategickým zámerom ekonomického, politického a spoločenského vývoja na národnej regionálnej alebo miestnej úrovni, ku kvalite obsahu vzdelávania, najmä odborného vzdelávania a prípravy a ústretovosť k potrebám a požiadavkám zamestnávateľskej sféry.

Hoci tvorba ŠkVP je v plnej kompetencií riaditeľa školy, konečné **schválenie ŠkVP** musí prebiehať aj na regionálnej úrovni zriaďovateľom v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Po schválení ŠkVP úradom samosprávneho kraja musí byť tento dokument **prístupný verejnosti na www stránkach školy**.

Školský vzdelávací program sa môže vypracovať ako štandardný na základe určených vyučovacích predmetov a jeho učebných osnov alebo ako modulový. Je v kompetencii školy zvážiť, ktorý spôsob spracovania školských programov je pre ňu najvýhodnejší. Použitie modulovej štruktúry školských vzdelávacích programov je vhodné najmä vtedy pokiaľ škola chce ponúknuť individuálne vzdelávacie cesty žiakom, ponúknuť rôzne formy a možnosti vzdelávania v kontexte celoživotného vzdelávania.

Škola bude vypracovávať ŠkVP:

- a) v súlade s príslušným ŠVP a všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- b) komplexne, tzn. vymedzí všetky požadované kompetencie absolventa v danom študijnom odbore, vzdelávacie výstupy (výkonové štandardy) a obsah vzdelávania, didaktické postupy uplatňované pri realizácii vzdelávacieho procesu, personálne, materiálne a organizačné podmienky nevyhnutné k dosiahnutiu stanovených cieľov vzdelávania vrátane spolupráce so sociálnymi partnermi pri realizácii programu v dennej forme vzdelávania, ktorí budú v plnej miere podporovať autonómiu a rozhodovacie privilégia škôl,
- c) tak, aby bol prehľadný a poskytoval všetky potrebné informácie o vzdelávaní v danom odbore štúdia a aby umožňoval posúdiť súlad so ŠVP,
- d) tak, aby vytváral podmienky pre uznanie odborných kvalifikácií v danom povolaní a tým aj uplatniteľnosť absolventov na trhu práce s dôrazom na daný región školy, ale aj na osobnostný rozvoj absolventov a ich pripravenosť celoživotne sa vzdelávať,
- e) tak, aby vytváral podmienky aj pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo dospelých ľudí.